တကွင်းကျေးရွာ
မိုးညှင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
တကွင်းကျေးရွာ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်
(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)
၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁
အတိုကောက်စကားလုံးများ ၄
စကားချီး ၅
တကွင်းကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြန်မြေပုံ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ် ၇
အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၈
(၁) နိဒါန်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၈
(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်
(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု
(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၀
(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား
(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ
(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၀
(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ
(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု
(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု
(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ
(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ
(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု
(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၃
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်
(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ
(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ
(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု
(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု
(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး
(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု
(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး
(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး
(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈
(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၀
(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်

ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၁
(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၈
(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၉
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၃၀
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၃

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား
ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၆ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ
ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ
ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ **လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ**

ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ **စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု**
ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် **ရေသွင်းဇရိယာ**
ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၂၀ **မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**
ဇယား ၂၁ **မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၃-က **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၃-ခ **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် **ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ**
ဇယား ၂၄ **ရွှေပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ**
ဇယား ၂၅ ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း
ဇယား ၂၆ ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ
ဇယား ၂၇ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၉ **သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ**
ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း
ဇယား ၃၁ ကျောင်းတက်နှုန်း
ဇယား ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ **ပညာရေး** အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၄ **အဖြစ်များသော** ရောဂါများ
ဇယား ၃၅ လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှုန်းမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု
ဇယား ၃၆ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၇ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု
ဇယား ၃၈ အိမ်သာ အမျိုးအစား
ဇယား ၃၉ ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ
ဇယား ၄၀ ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၂ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား ၄၃ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၄၄ **လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ**
ဇယား ၄၅ **ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ**
ဇယား ၄၆ ယာဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၇ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၈ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၉
ကိုးကားစာရင်း ၇၄

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MoALI	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDG	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက် ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီး ဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်း စဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများ မှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့် ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက် လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင် အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက ်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ် ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာ များဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
တကွင်းကျေးရွာ
မိုးညှင်းမြို့နယ်

တကွင်းကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ကျောက်ဆည်မြို့နယ်

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)။ နိုင်ငံတကာ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၂ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

တကွင်းကျေးရွာသည် မြစ်ကြီးနား-မန္တလေးပြည်ထောင်စုလမ်းမပေါ်တွင် တည်ရှိပြီး အုပ်ချုပ်ရေးရုံးစိုက်ရာ ဟိုပင်မြို့နှင့် ဆက်သွယ်သွားလာရလွယ်ကူသည်။ ကျေးရွာသည် ကုန်းမြေမြင့် မြေပြန့်ဒေသတွင် တည်ရှိပြီး အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများမှာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းမှာ အဓိကအများအားဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဒေသ၏တစ်နှစ်မျှမိုးမှု မိုးရေချိန် လက်မမှ ၆၀မှ ၈၀ ဝန်းကျင်တွင်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အသင့်အတင့်အထောက် အကူပြုသည်။ လယ်ယာမြေများသည် စပါး၊ ပဲစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန်နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းတို့ အတွက် အဓိကအားထားရာဖြစ်သည်။ ၂၀၁၆ခုနှစ် နိဝင်ဘာလက မိုးများသောကြောင်း ကျေးရွာ အနီးရှိရွာများ လယ်ကွင်းများတွင်ရေကြီးရေလွှမ်းဒဏ်ကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးဆုံးရှုံးများ ခံစားရ

သော်လည်း ဤကျေးရွာမှာ ကွင်းလွတ်ခဲ့သည်။ သို့သော်ငြားလည်း ရေကြီးရေလွှမ်းမိုးမှု အန္တရာယ် စိုးရိမ်နေဆဲဖြစ်သည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

လယ်ယာမြေ အသင့်အတင့်ရှိကြပြီး မြေပြန့်ဒေသဖြစ်ကာ မြေဆီအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝသယံဇာတ မထွက်ရှိပါ။ တောင်သူအချို့မှာ သုံးဆယ်ရေ လှောင်တမံမှ ဆည်ရေဖြင့် လယ်မြေ၈က ၁၃၁၂ခန့်ကိုသာ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သည် ၈က၁၈၁၂၈ကရှိပြီး စပါးနှင့် မြေပဲ၊ ပဲပုတ်ကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အိမ်ထောင်စုပေါင်း၉၅၃စုနှင့် ကျား၂၂၇၀၊ မ၂၆၁၃ဦးဖြင့် လူဦးရေပေါင်း၄၈၈၃ဦးရှိကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှ၅.၁၂ဦးနှုန်းရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် ရှမ်းနီလူမျိုးနှင့် ရှမ်းလူမျိုးများ နေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်သည်ကျေးရွာရှိ လူဦးရေပေါင်း၏ ၆၆.၈%ခန့်ရှိသဖြင့် အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သော လူဦးရေဖြစ်ပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်ရှိအမျိုးသမီးဦးရေသည် အမျိုးသားဦးရေထက် ၂.၃၃%မျှ ပိုများသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးဖြစ်ပြီး တစ်ချို့အိမ်ထောင်စုများ တွင် အခြားလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြပြီး တစ်ရွာလုံး၏ ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမန်အားဖြင့် လျော့နည်းသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာအဆင့် သတ်မှတ်မှုတွင် အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၅၁%သည် ဆင်းရဲနှင့် အလွန်အိမ်ထောင်စုအဆင့်အဖြစ် ခံယူကြပြီး၄၉%သည် ချမ်းသာသည့်အဆင့်သည် အလယ်အလတ်အဆင့်ရှိကြသည်ဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမှီမှု၊ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ဆည်ရေတွင်း စိုက်ပျိုးနိုင်မှုတို့ကြောင့် ကျေးရွာစီးပွားအနေအထားမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းသည်ဟုပြောနိုင်သည်။ လယ်သမားအိမ်ထောင် စုများအပြင် အခြားလယ်သမားအိမ်ထောင်စုအချို့မှာလည်း လယ်သမား၊ ပန်းရံ၊ ဆန်ကြိတ်စက်၊ မွေးမြူရေး၊ အသေးစားအိမ်တွင်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ငွေချေးသော အိမ်ထောင်စုအချို့နှင့် အစိုးရဝန်ထမ်းအချို့လည်း ငွေရေးကြေးရေးအသင့်အတင့်အဆင်ပြေကြ သည်။ ယင်းတို့အနက် ဆင်းရဲအဆင့်သည် ကျေးရွာတွင် အများဆုံးဖြစ်ပြီး မြေယာအနည်းငယ်ပိုင် သော လယ်သမားများ၊ လက်လုပ်လက်စား၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်လုပ်သားများ၊ တနိုင်တပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများနှင့် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်များပါဝင်သည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်နည်းပါးပြီး ၃%ထိရှိကာ ဆင်းရဲ၊ အလွန်ဆင်းရဲအဆင့်ရှိနေထိုင် ရန် အိမ်မရှိဘဲ တခြားသူရဲ့အိမ်ဝန်းတွင် မှီခိုရသော အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုများပြားသော်လည်း ရာသီအလိုက် လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ လက်လီဆန်စက်၊ တနိုင်တပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်ရှာ ဖွေရရှိနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာမှ ဆင်းရဲနှင့်အလွန်ဆင်းရဲ အိမ်ထောင်စုများ၏၃၀%ဖြစ်သော ၁၂၆စုကို လေ့လာဆန်းစစ်မှုအရ ယင်းတို့၏ % မှ, သူတပါးထံမှ ချေးငှားပြီးမှ နပ်မှန်စား'သုံးနိုင်ကြောင်း ၄၄%မှာ သူတပါးထံမှ မချေးမငှားဘဲ ၃လခန့်စားသုံးနိုင်ကြကြောင်း ၃၈%မှာ ၃လမှဖြလခန့်၊ ၁၈%

မှာ ဖြလမှ ၁၂လခန့် သူတပါးထံမှ ချေးငှားစရာမလိုပဲ နပ်မှန်စားသုံးနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အကြွေးတင်ရှိမှုတွင် တွေ့ဆုံခဲ့သော အိမ်ထောင်စုအားလုံးသည် အကြွေးငွေ ၂၀၀၀၀မှ ၂၀သိန်းကျပ်မျှ ကြွေးတင်ထားကြသည်။

အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏၃၅%ခန့်သည် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြပြီး ထို့အိမ်ထောင်စုများမှာ ဆင်းရဲကာ မိသားစုဦးရေများပြားကြသည်။ အလားတူပင် အိမ်ထောင်ဦးစီးကရာ ပြင်ပတွင် သွားရောက်အလုပ်လုပ်နေကြသော အိမ်ထောင်စု၂၀%နှင့် မုဆိုးဖို၊ တစ်ခုလပ်ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၁၀%သည် ဆင်းရဲသည့်ထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြသည်။

အခြားထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများမှာ မသန်စွမ်း ဦးနှင့် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုနည်းသူများဖြစ်သည့် အသက်၆၀နှစ်အထက် သက်ကြီးရွယ်အို၃၀ဦးတို့ဖြစ်ကြသည်။ ရွာပြင်ပသို့ သွားရောက်ပြီး ဝင်ငွေရရှိရေးအတွက် အလုပ်သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည့် လူငယ်လူရွယ်များသည်။ လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သည့် ရောဂါများ၊ အရက်နှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု၊ လောင်းကစား အန္တရာယ်တို့ရှိတတ်ကြသည်။

ယခုနှစ်ပိုင်းများတွင် မြစ်ကြီးနား-မန္တလေးပြည်ထောင်စု အဝေးပြေးကားလမ်းပေါ်တည်ရှိ၍ ယာဉ်မတော်တဆမှုဖြစ်ပွားမှု များပြားလာခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်က ယာဉ်မတော်ဆမှု ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုများရှိခဲ့သည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး ၇၅%မှာ အဟာရပြည့်ဝကြပြီး ၂၅%မှာ အဟာရပြည့်ဝမှုမရှိကြပါ။ ကလေးအများစုမှာ ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွားမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အမျိုးသမီး၊ လူငယ်လူရွယ် သက်ကြီးပိုင်းတို့သည်လည်း တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေး အသိအမြင်နည်းပါးကြသည်။ ကျေးရွာများအနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုကို ကျေးရွာတွင်ရှိသော်လည်း ကျန်းမာရေးဆရာမနည်းပါးခြင်း၊ ဆေးဝါးလုံလောက်မှုမရှိ၊ ကုတင်အလုံလောက်မရှိခြင်း စသည့်အခက်အခဲများရှိကြသည်။ ကားလမ်းဖြင့် အလွယ်တကူသွားလာနိုင်သော မြို့နယ်ဆေးရုံ၊ ဆေးဆိုင်များနှင့် လက်လှမ်းမီသော်လည်း မြို့နယ်ဆေးရုံတွင် ဆေးဝါးပစ္စည်း၊ အသုံးအဆောင် ကရိယာများ မလုံလောက်ခြင်း၊ ကုတင်များ အလုံလောက်များ မလုံလောက်ခြင်း၊ ကုတင်များ အလုံအလောက်မရှိခြင်း၊ ဆရာဝန်၊ ကျန်းမာရေးမှုများ မလုံလောက်သော အခက်အခဲများရှိကြသည်။

ကျေးရွာတွင် လက်နှိပ်တုံကင်၊ မော်တာသုံးတုံကင်များ ရေတွင်း၊ အဝီစိတွင်းများမျမြေအောက်ရေကို အလွယ်တကူရနိုင်ကြပြီး ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့၊ အစာအိမ်ရောင်စသော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုအား နည်းပါးကြောင်း တွေ့ရသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အတော်အသင့်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ရွာသူ/သားအများစုသည် အခြေခံအရေးအဖတ်အတွက်တို့ကို တတ်မြောက်ကြပြီး ဘွဲ့ရအရေအတွက် အသင့်အတင့်များပြားသည်။ ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာရေးကို ရွာထဲရှိ မူလတန်းကျောင်းခွဲတို့ တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ကြသည်။ သို့သော်တတ်မြောက်/ နားလည်အောင်သင်ကြားပေးနိုင်သော ဆရာ/ ဆရာမနည်းပါးခြင်း၊ သက်မွေးဝမ်းကျောင်းကျွမ်းကျင်မှုများမှာ နိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ်များအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ အလွန်ပင်နည်းပါးဆဲဖြစ်သည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် ကျား-မရေးရာကိစ္စဆိုင်ရာအနေအထားမှာ လွပ်လပ်မှုရှိသည်။ ကျား-မရေးရာဆိုင်ရာတာဝန်ယူအပိုင်းတွင်လည်း ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ စံနှုန်းများအရ ကောင်းမွန်စွာသတ်မှတ်ထားကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။

ကျေးရွာတွင် အမျိုးသား/ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် ပညာရေးနှင့် အခြားနယ်ပယ်များတွင် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ ပညာရေးနှင့် ဆိုင်သော ကိန်းဂဏန်းများတွင် မူလတန်းအဆင့်၌ မိန်းကလေးအရေအတွက်သည် ယောကျားလေးအရေအတွက်ထက် နည်းနေသောလည်း အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းများတွင် မအပ်ရအတွက်မှာ ကျားအရေအတွက်ထက်ပိုများနေ၍ အမျိုးသမီးများအတွက် ပညာသင်ယူရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးမှာ အမျိုးသားများနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျေးရွာတွင် နေ့တွက်လုပ်အားခငွေများမှာ အမျိုးသားများက ပိုမိုရကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လုပ်အားသဘာဝနှင့် အင်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူညီသော်လည်း အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် လုပ်အားခလျော့နည်းပြီးရကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုတို့မှာ လုံးဝမရှိပါ။ ကျား-မတန်းတူညီမျှမှု ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက် ပိုမိုအထောက်အပံ့ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း (၄)ဖွဲ့၊ ဘာသာရေးတွင် အဘိဓမ္မာအဖွဲ့၊ ဂေါပက အဖွဲ့၊ အချက်အပြုတ်အဖွဲ့၊ တကွင်းပရဟိတအဖွဲ့တို့ရှိကြသည်။ ယင်းအဖွဲ့များအနက် ရွာမှဖွဲ့စည်းပေးသော လူမှုရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ဆောင်ရွက်မှုအားနည်းသည်။ တကွင်းပရဟိတသည်နာရေးသာရေး တူညီမှုကိစ္စအပါမအဝင်လူမှုရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး လုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်။ ဆောင်ရွက်မျုအားကောင်းနိုင်ရန်အတွက် လူနာတင်ယာဉ်များလိုအပ်နေကြောင်း၊ အရေးပေါ်ကုသရန် ဆရာဝန်လိုအပ်ကြောင်း ကျန်းမာရေးနှင့် ဆိုင်သောအရေးပေါ်ကုသနည်းပညာပေးသင်တန်းများလာရောက်ပို့ချပေးပါက ပိုမိုကောင်းလာမဘ်ဟုထင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ရှိသော်လည်း မီးဘေးအန္တရာယ်စိုးရိမ်ရဆဲဖြစ်သည်။ တကွင်းရွာတွင် ရပ်ကွပ်ပေါင်း၁၃ရပ်ကွက်ရှိပြီး မီးလောင်ရလျှင် အလွယ်တကူမီးငြိမ်ရန်ခက်ခဲသောကြောင့် တွေ့ရသည်။ ရွာတွင်မီးလောင်လျှင် အလွယ်တကူငြိမ်းတတ်ရန်အတွက် မီးသတ်ကားများချပေးပါက ပိုမိုငြိမ်းသတ်ရန် လွယ်ကူမည်ဟုထင်ရသည်။ မီးလောင်ရာတွင် ရွာသူ/သားများဝိုင်းဝန်းငြိမ်းသော်လည်း မငြိမ်းနိုင်သည့်အတွက် မီးသတ်ကားရှိပါက ပို၍ထိရောက်မည်ဟု တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာရှိအဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများမှ တစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့အကြားချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာသဘောတရားတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အားနည်းကြပြီး အဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးသင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာနိုင်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင် စပါးနှင့် မြေပဲ၊ ပဲပုတ်တို့ကိုအဓိကထား စိုက်ပျိုးကြသည်။ မိုးစပါး၈ကဒ၁၂ရှိပြီး သီးထပ်အဖြစ်မြေပဲ ၂၅၀၈ကနှင့် ပဲပုတ်၂၇၀၈ကကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ မိုးစပါးပျမ်းမျှအထွက်မှာ တစ်၈ကလျှင်အထွက်နှုန်းကောင်းဆုံး၉၅တင်း၊ မြေပဲ၇၅တင်း၊ ပဲပုတ်၉တင်းနှုန်းတို့ထွက်ရှိကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ လိုအပ်လျက်ရှိကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းကုမ္ပဏီများမှလည်း တောင်သူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများပေးသည်။ တောင်သူအများစု

သည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားလုံလောက်ပြီး၊ လယ်ယာမြေမရှိသော ပြဿနာ၊ မြေလွတ်မြေရိုင်းမရှိသော ပြဿနာရှိသော လယ်ယာမြေတွင် မြေဆီကောင်းမွန်ခြင်းရှိ/မရှိ မသိသော ပြဿနာ၊ လယ်ယာမြေတွင် မြေဆီအခြေအနေကိုမသိသော ပြဿနာများကို ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ ဝန်ဆောင်မှုပေးသော ကုမ္ပဏီများတွင်လည်း ဓာတ်မြေဩဇာဈေးနှုန်းများ၊ မျိုးစေ့စပါးဈေးနှုန်း များ ဘဏ်ချေးငွေအတိုးနှုန်းများမြင့်မားပြီး၊ စပါးဈေးနှုန်းကျဆင်းမှု ပြဿနာများရှိပြီး ကုန်ကျစရိတ်မြင့် မားရသည်။ တောင်သူများသည် တစ်ခါတစ်ရံမိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှု ပြဿနာရင်ဆိုင်ရတတ်သည်။ မြေပဲခင်းများတွက် ဖျက်ကိုးကျရောက်မှုများ တစ်ခါတစ်ရံတွေ့ရပြီး ယင်းဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ် ဆေးတချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြသဖြင့် တောင်သူများအနေဖြင့် ထိရောက်သော ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေး နည်းစနစ်လိုလားနေကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လိုအပ်သောနည်းပညာသင်တန်းများ လာ ရောက်ဟောပြောပေးကြရန် လိုလားနေကြသည်။ သဘာဝမြေဩဇာထုတ်လုပ်နည်းလမ်းများ စိုက်ပျိုးရေးနည်းလမ်းများ၊ မျိုးစပါးသန့်များလိုအပ်နေကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အသိပေး ပညာဟောပြောပွဲများ လိုအပ်နေကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ဝက်မွေးသူအိမ်ထောင်စု အရေအတွက်မှာ တစ်ရွာလုံး၏ ၄၅%ဝန်းကျင်သာ ရှိပြီး ဒေသမှဝက်မျိုးများကို တနိုင်တပိုင်မွေးမြူကြသည်။ ဒေသကြက်မွေးအိမ်ထောင်စုလည်း တစ်ရွာလုံး၏၃၅%ခန့်ရှိပြီး ဈေးကွက်တွင် ဝယ်လိုအားရှိသည်။ ဥစားကြက်၊ အသားစားကြက် မွေးမြူကြသော အိမ်ထောင်စု၁၀%မှာ ဈေးကွက်တွင် အခက်အခဲများ ကြုံနေရသည်။ တရုတ်ဘက်မှ တရားမဝင်ရောင်းလာသော ရေခဲရိုက်ကြက်သား၊ ကြက်များဈေးနှုန်းချိုသာစွာ ဝင်ရောက်နေသော ကြောင်း၊ ကြက်သားဈေးနှုန်း၊ ကြက်ဥဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းကာကုန်ကျမှုစရိတ်နှင့် မျှတမှုမရှိသော ကြောင်း အဆုံးပေါ်ခဲ့ရကြသည်။ ယခုအချိန်တွင် ကြက်စာဈေးနှုန်းများမြင့်မားခြင်း၊ ကြက်ပေါက် ဈေးနှုန်းများမြင့်မားခြင်းတို့ကြောင်း အခက်အခဲများကြုံတွေ့နေရသည်။ မြန်မာပြည်ဈေးကွက်ထဲသို့ တရားမဝင် ဝင်ရောက်လာသော ကုန်ပစ္စည်းများကို တရားဥပဒေအရ စနစ်တကျ စီမံဆောင်ရွက်ပေး က အခွင့်အလမ်းများ များပြားပြီး စီးပွားရေးအခြေအနေကောင်မွန်လာမည်ဟုထင်ရသည်။ မွေးမြူ ရေးအတွက် မွေးမြူရေစုံများ၊ တခြားလုပ်ငန်း ဆန်စက်၊ ဆီစက်၊ ခေါက်ဆွဲစက်၊ စီတိုဖူးစက်များ အတွက် စက်မှုဇုံများလိုအပ်နေကြောင်း တွေ့ရပြီး မွေးမြူရေးအတွက် မွေးမြူရေးဇုံ၊ စက်များ အတွက် စက်မှုဇုံများ ချပေးပါက ရွာသူ/ သားများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုတိုး တက်လာကာ စီးပွားရေးကောင်းမွန်ကာ စားဝတ်နေရေးအတွက် အသင့်အတင့်အထောက်အကူ ဖြစ်သည်ဟုထင်မိပါသည်။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းကောင်းများ လိုအပ်နေကြသည်။ ရာသီအလိုက်ဖြစ်ပွားတတ်သော တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ အထူသဖြင့် ကြက်လည်လိမ်ရောဂါသည် အဖြစ်များပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံးပျက်စီးမှုများ ရှိတတ်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ် မွေးကုဋီစီးဌာနရရှိသော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှု အားနည်းသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ အဟန့်အတားများအနေဖြင့် ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများက မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတည်ထောင်၊ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန် ချေးငွေကို မရရှိနိုင်ကြ ချေ။ ရွာထဲမှ ငွေချေးပေးသူများထံမှ ချေးငှားလျှင်လည်း အတိုးနှုန်းများ မြင့်မားနေကြောင်း တွေ့ရ သည်။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရန် ရေမြေမြေလွတ်၊ မြေရိုင်းအဆင်မပြေသောကြောင့် ငါးမွေးမြူနည်း ပါးကြသည်။

(ဂ)စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုထုတ်လုပ်ငန်းတွင် ဆန်စက်၊ ဆီစက်၊ ခေါက်ဆွဲစက်၊ စီတိုဖူးစက်၊ အပ်ချုပ်လုပ်ငန်း၊ ဆံပင်ညှပ်လုပ်ငန်းတို့လုပ်ကိုင်ကြသည်။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ နေ့စား

အလုပ်များ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဈေးရောင်းအဝိုးရဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ အခြားလုပ်ငန်းအများစုမှာ ရာသီဥတုနှင့် အမျိုးအစားအလိုက် တွက်ခြေကိုက်မှု အနည်းအပါးမှ အသင့်အတင့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။ လက်လုပ်လက်စားအလုပ်များမှာ စိုက်ပျိုးရာသီများတွင် အလုပ်အကိုင်များပြီး ကျန်အချိန်များတွင် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေမမှန်ခြင်းကြောင့် တွက်ခြေကိုက်မှု နည်းပါးသည်။

ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော ဦးရေများပြားပြီး ထို့အခြေအနေမှာ ကျေးရွာ၏ အလားအလာကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မြို့ကြီးပေါ်တွင် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်း အချို့ကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သော လုပ်ငန်းများရှိကြသည်။ အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ဆံပင်အလှပြင်၊ မုန့်လုပ်နည်း၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်၊ မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်၊ ကားမောင်း၊ ဝပ်လျှော့စသည့်တို့သည် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများဖြစ်ကြသော်လည်း ရွာသူ/သားအများစုသည် အဆိုပါသင်တန်းများနှင့် အထိအတွေ့နည်းပါးကြသည်။ လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာအရည်အချင်းပိုင်းတွင်လည်း နိမ့်ကျကြပြီး သင်တန်းစရိတ်အကုန်အကျခံရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း မတတ်နိုင်ကြချေ။ ငွေကြေးအဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုအချို့သာအပ်ချုပ်၊ စက်ပြင်၊ ကွန်ပျူတာစသောသင်တန်းများသို့ အခကြေးငွေအကုန်အကျခံကာ ပို့လွှတ်သင်ကြားကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာပေးသင်တန်းများ လိုအပ်နေကြပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာများတတ်မြောက်သွားပါက ကျေးရွာ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေ အလုပ်အကိုင်များ တိုးပွားလာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် မြေပဲစိုက်ခင်းများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက်တတ်ခြင်းကြောင်း ပိုးသတ်ဆေးနှင့် ဓာတုမြေဩဇာသုံးစွဲမှုများပြားသဖြင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေးကျဆင်းနိုင်သည်။ တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးစနစ်အစား ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှုများပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း အလွန်ညံ့ဖျင်းသည်။ ပလစတစ်အိမ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများသည် ဆွေးမြေ့သွားသောပစ္စည်းမဟုတ်သောကြောင့် စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် သဘာတပါတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းရသည်။ စနစ်တကျစွန့်ပစ်ရန်အတွက် သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများမြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ရန်လိုလားကြသည်။

တကွင်းကျေးရွာ၏ အရှေ့ဘက်ခြမ်းတွင် ၂၀၁၆ဆောင်းတွင်းက ရေကြီးရေလွှမ်းမှုဖြစ်ပွားကာ လယ်ကွင်းများမြုပ်ခဲ့ပြီး ဤကျေးရွာမှာ ကုန်းမြေမြင့်မြေပြန့်ပေါ်တွင် တည်ရှိ၍ ရေကြီးရေလွှမ်းခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခဲ့သည်။ တကွင်းကျေးရွာသည် တကွင်းဟုဆိုသည့်အတိုင်း မုန်တိုင်းဘေးအန္တရာယ်တို့ မကြုံတွေ့ရဖူးပါ။ အားပျော့သောမုတ်းတိုင်းဝင်ရောက်မှုသာ တစ်ခါတစ်ရံ ကြုံတွေ့ရတတ်သည်။

(c) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာမှ တောင်သူများသည် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ထုတ်ချေးသော ချေးငွေကို တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း၁ကျပ်ခွဲတိုး ၁၈က၁၀သိန်းနှုန်းဖြင့် အများဆုံး၁၀၈ကအတွက် ချေးယူနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် သမဝါယမမှ မြန်မာ့ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းထားပြီး အဖွဲ့ဝင်ဦးရှိကာ တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း၈%ဖြင့် အသင်းဝင်များ ငွေချေးယူနိုင်ကြသည်။ တချို့အိမ်ထောင်စုများမှာ ရွာထဲမှ ငွေတိုးချေးစားသူများထံမှ ၃ကျပ်တိုးနှင့် ၅ကျပ်တိုးဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေ၊ မိသားစုဝင်များထံမှလည်း ချေးယူနိုင်ကြသည်။

ကျေးရွာသားအများစုသည် ချေးငွေကိုအကြောင်းရင်းမျိုးစုံ (ရိက္ခာ၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး) တို့အတွက် အထူးသဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ချေးယူကြပြီး ကျေးရွာတွင် ချေးငွေလိုအပ်ချက်များ ပြားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်း အကြွေးထားရှိမှုအနေအထားကို လေ့လာဆန်းစစ်ချက် အရ ပါဝင်သော ဆင်းရဲအလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုများအားလုံးသည် အများစုမှအကြွေးယူထားကြ ပြီး အကြွေး၂သောင်းမှ ၂၀သိန်းအထိ ချေးယူထားကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ထို့အိမ်ထောင်စုများ၏ ၈၅%သည် အကြွေးငွေ ၂၀သိန်းအောက်ချေးယူထားပြီး ၁၅%သည် ၂၀သိန်းအထက် ချေးယူထား ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင်းကျေးရွာစားဝတ်နေရေးအတွက်၊ ကျန်းမာရေးအတွက် ပြေလည်စေရန် ဘဏ်မှချေးငွေအတိုးနှုန်း ဆပ်ချိန်တွင် စပါးဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရန်အတွက် လိုလားနေကြပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်း၅ကျောင်းမှ ၁၂၀ပေ၊ ၂၀ပေ၊ ၂၀ပေအရွယ်ရှိ သွပ်မိုး အုတ်နံရံကာနှင့် အင်္ဂတေအခင်းကျောင်းဆောင်၊ အလယ်တန်းကို ၁၃၀ပေ၊ ၂၀ပေ၊ ၂၀ပေအရွယ်နှင့် အထက်တန်းကို ၃၂၀ပေ၊ ၂၀ပေ၊ ၂၀ပေအရွယ်ရှိ သွပ်မိုး၊ အုတ်၊ နံရံကာနှင့် အင်္ဂတေအခင်း၊ ကျောင်းဆောင်တွင် သင်ကြားပေးပါသည်။ ရွာသူ/ သားအားလုံးမှာ ရေးတတ်ဖတ်တတ်ကြပြီး လူဦးရေအားလုံး၏၃%မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းပညာရေးကို ရရှိထားကြသည်။ မူလတန်းအောင်ရာခိုင်နှုန်းလည်းမြင့်မားသည်။ ယခုနှစ်ကျောင်းအပ်နှံသည်နှုန်းထားသည် ကျေးရွာရှိ မူလတန်းအရွယ်နှင့် အလယ်တန်းအရွယ်ရှိသူ အရေအတွက်များနေကြောင်း တွေ့ရှိရကာ ၄င်းမှာမူလတန်းတွင် ၉နှစ်၊ အလယ်တန်းတွင် ၁၄နှစ်ကျောင်းသူ/သားများတက်ရောက်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျောင်းတွင် ပရိဘောဂတို့ လုံလောက်မှုမရှိ၊ အားကစားပစ္စည်းများ လုံလောက်မှုမရှိ၊ ကျောင်းစာကြည့်တိုက်တွင် လည်း ပညာပေးစာအုပ်များ၊ ဗဟုသုတပေးစာအုပ်များ လုံလောက်မှုမရှိ ကျောင်းတွင်တကွင်းရွာ သည် ရွာကြီးသောကြောင့် မူလတန်း၅ကျောင်းရှိပါသည်။ မူလတန်းဆရာ/ဆရာမ တစ်ကျောင်းလျှင် ဖဦး၊ အလယ်တန်းတွင် ဆရာ/ဆရာမ၁၄ဦးနှင့် အထက်တန်းခွဲ ဆရာ/ဆရာမ၇ဦးတို့ရှိကြသည်။ ကျောင်းတွင်တပည့်ဆရာအချိုးသည် မူလတန်းတွင် လွန်ခဲ့သော ကျောင်းဖွင့်ရာသီက မူလတန်း ကျောင်းသားများအတွက် ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များနှင့် လေ့ကျင့်ခန်းစာအုပ်များကို အခမဲ့ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်း ရွာတွင်းရှိပါသည်။ တကွင်းကျေး ရွာ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးခန်းကို တကွင်းကျေးရွာတွင်ပါဝင်သော သဲဂုဏ်၊ ညောင်ပင်သာ၊ ရွှေပြည်အေးရွာတို့ တွေလဲလာရောက်ပြသရသည့်အတွက် လက်ရှိရှိနေသော ကျန်းမာရေးဆရာမဘဦး ကြီးကြပ်၂ဦးရှိသည့်အတွက် သားဖွားဆရာမ၊ ကျန်းမာရေးမှူများ လိုအပ်နေကြသည်။ ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းသည် ရွာအတိုင်းအတာနှင့်ကြည့်လျှင် အလွန်သေးငယ်လှသည်။ လူနာကုသရန် လူနာဆောင်မရှိပါ ဆေးပေးခန်း၁လုံးထဲသာရှိပါသည်။ ဆေးပေးခန်းအတွက် လူနာဆောင်၊ ကုတင်၊ ပရိဘောဂများ လုံလောက်မှုမရှိ၊ ဆေးဝါးများအလုံအလောက်မရှိသည့်အတွက် ဆေးရုံတွင်လည်း ဆေးပညာ၊ နည်းပညာများအဆင့်အမီသဖြင့် တကွင်းရွာမှ မိုင်ဝေးသွားရသော မြစ်ကြီးနားမြို့ပေါ်သို့ လက်လွဲကြပြီး သွားရောက်ကုသကြရသည်။ ဆေးသိုလောင်ခန်းများလည်းမရှိသေးပါ။ သွားရောက်ကုသရာတွင် ဆေးရုံကားမရှိသောကြောင့် တကွင်းပရိဟိတလူနာတင်ယာဉ်ကိုသာ အသုံးပြုရပြီး လူနာအတွက် လမ်းတွင်အရေးပေါ်ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ လိုအပ်နေကြသည်။ ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သောနည်းပညာ၊ အသိပေးပညာပေး၊ လူနာပြုစု နည်း၊ ကုသနည်းပညာပေးသင်တန်းများ လိုအပ်နေကြသည်။

သောက်ရေအတွက် လက်နှိပ်ရေတိုကင်နှင့် မော်တာသုံးရေတုံကင်များ၊ အဝိစိ၊ ရေတွင်းများ တပ်ဆင်သုံးစွဲကြပြီး အချို့နေရာတွင် ကုန်းမြင့်ပိုင်းဖြစ်နေသော အိမ်ထောင်စုများက အိမ်သာကျင်းကို အုတ်ဖြင့်ဆောက်လုပ်ထားကြပြီး ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများက ဝါးရိုင်ပတ်ဖြင့် ဆောက်လုပ်သုံးစွဲကြသဖြင့် ရေကြောင့်ဆက်စပ်ဖြစ်ပွားတတ်သော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများ နည်းပါးသည်။ စာသင်ကျောင်းတွင်လည်း ကျောင်းအိမ်သာမှာ စနစ်တကျ ဆောက်လုပ်ထားပြီး ကျောင်းသား/သူများအတွက် အသုံးပြုရန် လွယ်ကူသော်လည်း ကျောင်းသား/သူဦးရေနှင့် မလုံလောက်ပေ။ ကျောင်းတွင် ရေများသန့်ရှင်းစွာရရှိရန် အဝိစိတွင်းများ လိုအပ်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ သူတို့သည် ကျေးရွာရှိလူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပြီး ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လည်း ရိုးရာအကများဖြင့် တင်ဆက်ပါဝင်ကြသည်။ လူငယ်များအတွက် ဗဟုသုတရရှိစေနိုင်စာကြည့်တည်နေရာမရှိခြင်း စာပေ၊ စာအုပ်များလုံလောက်စွာ တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောက်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း သီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိသေးချေ။

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦး လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာရှိ ရွာတွင်းလမ်းများ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး ထော်လာဂျီများကို အသုံးပြုမောင်းနှင်းကြသည်။ ရေလမ်းခရီးအသုံးပြုမှုမရှိပဲ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအတွက် မော်တော်ဆိုင်ကယ်၁၁၈၉ စီးနှင့် စက်ဘီး၁၃၁၃စီး၊ နွားလှည်း၂၂ဖစီး၊ သုံးဘီး၁၃စီး၊ ထော်လာဂျီ၁၁၀စီးနှင့် မော်တော်ကား၅၄ စီးတို့ကို အသုံးပြုလျက်ရှိကြသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို ၂၀၁၄ခုနှစ်မှစ၍ ဆက်သွယ်ထားရှိပြီး ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၇၀%ခန့်သာ သွယ်တန်းအသုံးပြုနေကြပြီးဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်မျှသာ ကောင်းမွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက်အဆက်များအတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း အမြဲပိတ်ထားပြီး စာအုပ်များလုံလောက်မှုမရှိသည့်တို့ တွေ့ရသည်။ ရွာသားများ ဂျာနယ်သတင်းစာများကို ဟိုပင်မြို့တွင် ဝယ်ယူဖတ်ရှုနိုင်ကြပြီး တစ်ရွာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် တယ်လီဖုန်းနှင့် သတင်းဆက်သွယ်ရေးမှာ အတော်အသင့် ကောင်းမွန်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေသည်။ သို့သော်ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သောသတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလိုဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် အာမခံလုပ်ငန်းများမရှိပါ။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်း မရှိပါ။ ရွာသားများသည် ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွားခြင်းနည်းပါသည်။ ကျေးရွာသည် ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီးဘေးတွင် တည်ရှိသောကြောင့် တခါတရံယာဉ်တိုက်မှုများဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို မဟာဓာတ်အားလိုင်းမှ ချိတ်ဆက်သုံးစွဲနိုင်ကြသဖြင့် ထင်းသက်သာသည့် လျှပ်စစ်မီးဖိုဖြင့် ချက်ပြုတ်ခြင်း၊ ကျောင်းသူ/ ကျောင်းသားများအတွက် စာဖတ်ချိန်အထောက်အပံ့ဖြစ်ခြင်းစသော လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားရေးအတွက် အထောက် အကူပြုနေသည်။

လူငယ်ပညာတတ် အနည်းငယ်ရှိပြီး လူဦးရေအားလုံး၏ ၇၇%မှာ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များဖြစ်ကြသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက် အသင့်အတင့်ရှိပြီး ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် သက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင်တန်းများကို လူငယ်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်များ ကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေပါမည်။ ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမီ ခိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ်ရသော ဆေးဝါးကုသလိုမှုအတွက်လည်း ကံကုန်ကြီးကျေးရွာ၌ သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် စာသင် ကျောင်းနှင့် ပံ့ပိုးပစ္စည်းများမှာ လက်ရှိပညာရေးအနေအထားအတွက် ကောင်းသောအဆင့်တွင် ရှိနေ ကြသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီဩဇာအတော်အသင့် ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူသယ်ယူပို့ဆောင် ပေးနိုင်သည်။ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ စပါးနှင့် ဆောင်သီးနှံများ စိုက်ပျိုးရန်အထောက်အပံ့ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သုံးဆယ် ရေလှောင်တမံမှ ပဲငပိဧဂဧကအတွက် ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူး သန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချေမွေစေသည်။ ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမီအသုံးပြုနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် အင်တာနက် အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်မျှသာ ကောင်းမွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက်အလက် များအတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိ လယ်ယာမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်သည်အပ အခြားသယံ ဇာတများ မထွက်ရှိပါ။ လယ်ယာမြေကို ထပ်မံတိုးချဲ့နိုင်ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်သဖြင့် လယ်သမားများ အတွက် အထွက်နှုန်းတိုးမြင့်အောင် အားစိုက်ရပေမည်။ ကျေးရွာတွင် ငွေတိုးချေးသူများရှိသော် လည်း အတိုးနှုန်းမှာ မြင့်မားတတ်သည်။ ဘဏ်များမှ ကျေးရွာအရောက်ဝန်ဆောင်မှုပေးသော စနစ် လည်းမရှိပဲ ချေးငွေလိုအပ်သော အိမ်ထောင်စုများမှ စီးပွားရေးဘဏ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်များမျ ငွေချေး ရန် စာရွက်စာတမ်း လိုအပ်ချက်များဖြည့်စွက်ရာများတွင် အခက်အခဲကြုံတွေ့ရတတ်သည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းအများအပြားမရှိသည့် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိ ရေးအတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ ရွာ၏တချို့တဝက်သာ လျှပ်စစ်မီးရရှိထားပြီး တချို့မှာ လျှပ်စစ်မီးရရှိရန်ပေးသွင်းရသော ငွေကြေးပမာဏများပြားသောကြောင့် အခက်အခဲရှိပါသည်။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး လာမည့်ငါးနှစ် တာကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

က.၁) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို အဆင့် မြင့်တင်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်များဖန်တီးခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းပညာသင်တန်းများမှ ရရှိခြင်းမှ တဆင့် ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းနှင့် စီးပွားရေးအနေအထားကို တိုးတက်ရရှိစေမည်။

က.၂) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် စာတတ်မြောက်မှုနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပညာရေးမှတဆင့် ကလေးငယ်များ၏ လူသားဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည် နယ်ပယ်ကို ကျယ်ဝန်းလာရေမည်။

က.၃) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စီးပွားရေးအုပ်စုများ ဖွဲ့စည်းပြီး ကျေးရွာအခြေ ပြုအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားလာမှုမှတဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံခန့်ခွဲမှုယန္တရား တိုးတက် လာရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင်အရင်းအနှီးချေးငွေ၊ နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအပြင် အခြားလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများကိုပါ ခွဲဝေချထားပေးမည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ရောက်ပြီးသူများမျ တဖန်ကျေးရွာတွင်းရှိ ရရှိထားသော နည်းပညာမျှဝေပြီး ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေမည်။

ခ.၂) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများတက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သင်တန်းသားများကိုရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထို့သင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွားရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်းအစီအစဉ် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

ခ.၃) ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းခြံစည်းရိုးကာရံပြီး မူကြိုကျောင်းတစ်ဆောင် ဆောက်လုပ်ခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များ၏ အရည်အချင်းတိုးမြင့်လာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည်။ ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး အထက်တန်းကျောင်းခွဲတွင် ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်မှု ပြည့်ဝသောဆရာ/မ ခန့်ထားရှိနိုင်ရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။

ခ.၄) ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့် ကျေးရွာဈေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ အခြေခံအဆောက်အဦများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ တစ်ချိန်တည်တွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများကို အသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေး ဆောင်ရွက်မည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏

အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါမည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့် အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး

ကျေးရွာတွင် စပါးအပြင်မတ်ပဲကို သီးထပ်အဖြစ်စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများအတွက် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းရေး အတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေး လိုအပ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ ရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိက အရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထားမှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံဖျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှုဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများ အပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးနည်းပညာ အသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးစီးဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီးများအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များ ပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်လျောက်များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သမဝါယမအသင်း အဖွဲ့စည်းထားခြင်း မရှိသေးသဖြင့် မြို့နယ်သမဝါယမအသင်းက ချေးငွေလိုအပ်သူရွာသားများအတွက် ချေးငွေအစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစား စက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင် မနက်ပိုင်း မြို့နယ်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများက ရေသန့်ရှင်းရေးစနစ်များကို စနစ်တကျပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။ ကျေးရွာနေပြည်သူများစနစ်တကျ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။ တကွင်းကျေးရွာအပြင် အနီးတဝိုက်ရွာများမျ ရွာသူ/သားအချို့အတွက် ဒေသထွက်ကုန်များ အလွယ်တကူရောင်းချနိုင်ပြီး အကျိုးခံစားရရှိစေနိုင်ပါမည်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

ဗျူဟာဆိုသည်မှာ ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အကောင်ထည်ဖော်မည့်နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ နည်းလမ်းဆိုသည်မှာ မည်သည့်စီမံချက်များကို မည်သို့အကောင်ထည်ဖော်မည် ဆိုသည့်သဘောပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်းပါဝင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင် အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ် ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည်။ စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှပြည့်စုံမှုမရှိပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထု သည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်ကာလစီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာ ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ် သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲ ထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိဘဲ နောက်ထပ်တိုးလာမည့် လုပ်ငန်း စီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ဗျူဟာ မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်းများကိုမည်သည့်ဝန်ကြီးဌာန၊ ဦးစီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည်ဟု လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဆိုင်ရာအရ ခွဲခြားခြင်း (Functional classification)နှင့်စီးပွားရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက် ရောက်မှုဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်

- သာမန်အသုံးစရိတ်
- ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်
- လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာ လူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ် ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ကျေးရွာလူထုက ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင့်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာ ကျေးရွာတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းတွင် ပါဝင်သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာလူထု၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့သည် ပေါင်းဟပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကို အဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေး အရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ်ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သော အကူအညီများရယူ ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းက အထောက်အကူပြု လမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများ ရယူရပါမည်။

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစား ဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်း တွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာ အမှန်ပင်လိုအပ်ပါမည်။

-ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
-စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစနစ်စသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ် ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပါတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့က တာဝန်ပေးထားသော အဖွဲ့ခွဲ၏ တာဝန်သာဖြစ်သည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေး

တာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့သည် တာဝန်ပေးထားသော အဖွဲ့ခွဲကို ဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

ကျွန်ုပါတို့ ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေး အစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက် ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေထောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်း ကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ခွဲအား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအား စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်း အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အဓိကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကို ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း အကောင်အထည်ဖော်သောနည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့် အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေး သုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောအဖွဲ့အစည်း စနစ်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တည်ဆောက်ပါမည်။

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Momitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှုတို့ကို စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ်အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့တာဝန်ကျရာ ကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်းများဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတန်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် အဖွဲ့နှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး တွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံ တင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့မှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(၁) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု

-စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်း အတာ

-အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်ခဲ အဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ

-ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် စီမံကိန်းများ

(၂) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု

-ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များ စုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)

-(၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသော ငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်

-ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ ပြဿနာများ

-ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှု တိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့သည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည့် စာမျက်နှာ၂-၃မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထား ဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည့်တို့ပါဝင်ပါမည်။

(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ် တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ်အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေများကို အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်ငွေသူများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည့်တို့ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဆက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာအကူအညီ

ယခုကဲ့သို့ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် စီမံဆောင်ရွက်စဉ် အစကနဦးကာလတွင် အချိန်ပိုင်းအလိုက် လေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာကဲ့သို့ နည်းပညာအကူအညီများကို မြို့နယ်အဖွဲ့အစည်းများထံမှ လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

ဦးစားပေးစိမ်ချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စိမ်ခြက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
၁။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး					
	မူးယစ်ဆေးဝါးပယျောက်ရေး	၉၆	၁	-ကျေးရွာသူ/သားများဝိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရပ်မိရပ်ဖများနှင့် လူငယ်များကို အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်း -သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	
၂။ လမ်း၊ တံတား၊ လျှပ်စစ်					
	ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းများ ပိုမို ကောင်းမွန်လာရေး	၉၂	၂	-မြေသားလမ်းမှ ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ရွာသူ/ သားများမှ စုပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း	
၃။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး					
	မီးသတ်ကားရရှိရေး	၇၇	၃	-မီးဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင် ကာကွယ်မှုအတွက် အသိပညာဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း	–
၄။ ပညာရေး					
	စာဖတ်စွမ်းရည်တိုးတက်လာရေး	၇၂	၄	-စာပေဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း -စာကြည့်တိုက်တွင် စာအုပ်များ စုံလင်စွာထားရှိခြင်း	
၅။ ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး					
	-နွေရာသီတွင် သောက်သုံးရေ လုံလောက်စွာရရှိရေး	၇၀	၅	-ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း -၄လက်မရေတွင်းများတူးခြင်း -ရွာလူထုထံမှ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ရယူခြင်း	
၆။ လူငယ်နှင့် အားကစား					

	-အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ ရရှိရေး	၆၉	၆	-ပင်ပေါင်၊ ခြင်းလုံး၊ စစ်ဘုရင်၊ ဖူဆယ်၊ ကိုယ်ခံပညာစသည့်တို့ကို လူငယ်များစုဖွဲ့ ကစားနိုင်ရန်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
၇။ မွေးမြူရေး					
	-ဝက်မွေးမြူပြီး ရောင်းချချိန်တွင် ဈေးကောင်းရရှိရေး	၆၇	၇	-ဈေးကွက်သဘောတရား နည်းလည်မှု စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး	
၈။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ					
	-ပန်းရံ၊ လက်သမားများအတွက် နည်းပညာများ ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများ ရရှိရေး	၆၆	၈	-ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
၉။ လူမှုရေး					
	-အမျိုးသမီးများ ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်လာရေး	၆၄	၉	-အသိအမြင်အကြား အမြင ်များ ပွင့်လင်းလာစေရန် စည်းရုံးလှုံ့ဆော် ဆောင်ရွက်ခြင်း	
၁၀။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	-မြေဆီလွှာကောင်းမွန်လာရေး	၆၁	၁၀	-စိုက်ပျိုးရေးဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
၁၁။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ					
	-အသေးစားစက်မှုလုပ်ငန်းများ ချေးငွေ ရရှိရေး	၅၈	၁၁	-သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ အသေးစားစက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် ချေးငွေရရှိရေးအတွက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
၁၂။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	-ခေတ်မီလယ်ယာသုံး ပစ္စည်းများ ရရှိရေး	၅၆	၁၂	-ခေတ်မီလယ်ယာသုံးပစ္စည်းများ ဈေးနှုန်းချိုသာစွာရရှိရေးကို ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
၁၃။ မွေးမြူရေး					
	-ဝက်ကူးစက်ရောဂါ မရှိရေး	၅၄	၁၃	-မွေး/ကုဌာနများမှ ရွာသူ/သားများအား ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
၁၄။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	-မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး	၄၉	၁၄	-မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ စုပေါင်းဝယ်ယူရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း	
၁၅။ ကျန်းမာရေး					
	-ကျေးရွာတွင် တုတ်ကွေးရောဂါ	၄၈	၁၅	-ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း	

	ဖြစ်ပွားမှု မရှိရေး			ရရှိရန် မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေး ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
၁၆။ မွေးမြူရေး					
	-တရားမဝင် ကြက်ဥများ ဝင်ရောက်မှု မရှိရေး	၃၂	၁၆	-ကြက်သားပေါက်များကို ဈေးနှုန်းချိုသာစွာ ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း	

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ မူးယစ်ဆေးဝါးပယျောက်ရေး	၁	——	——	——	——	——
၂။ မီးသတ်ကားရရှိရေး	၂		——	——	——	
၃။ မြေဆီလွှာကောင်းမွန်လာရေး	၃			——		
၄။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး	၄		——			
၅။ ခေတ်မီလယ်ယာသုံးပစ္စည်းများ ရရှိရေး	၅	——				
၆။ တရားမဝင် ကြက်ဥများဝင်ရောက်မှု မရှိခြင်း	၆	——	——			
၇။ ဝက်မွေးမြူပြီး ရောင်းချချိန်တွင် ဈေးကောင်း ရရှိရေး	၇	——	——	——		
၈။ ဝက်ကူးစက်ရောဂါမရှိရေး	၈	——	——			
၉။ အသေးစား စက်မှုလုပ်ငန်းများ ချေးငွေရရှိရေး	၉			——		
၁၀။ ပန်းရံ/ လက်သမားများအတွက် နည်းပညာများ ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများ ရရှိရေး	၁၀	——	——	——		
၁၁။ နွေရာသီသောက်သုံးရေ လုံလောက်စွာရရှိရေး	၁၁				——	
၁၂။ ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာရေး	၁၂	——	——			
၁၃။ ကျေးရွာတွင်း တုတ်ကွေးရောဂါဖြစ်ပွားမှု မရှိရေး	၁၃	——	——	——	——	——
၁၄။ စာဖတ်စွမ်းရည် တိုးတက်လာရေး	၁၄	——	——	——	——	——
၁၅။ အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းရရှိရေး	၁၅			——	——	——

၁၆။ အမျိုးသမီးများ ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စများတွင် ပါဝင်လာရေး	၁၆	——	——			

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖေါ်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ(indicative)အဖြစ် ကိုးကားရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ဘတ်ဂျက် အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖေါ်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖေါ်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၁	မူးယစ်ဆေးဝါး ပပျောက်ရေး					
၂	မီးသတ်ကားရရှိရေး					
၃	မြေဆီလွှာကောင်းမွန်လာရေး					
၄	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ရရှိရေး					
၅	ခေတ်မီလယ်ယာသုံးပစ္စည်းများ ရရှိရေး					
၆	တရားမဝင် ကြက်ဥများဝင်ရောင်မှုမရှိရေး					
၇	ဝက်မွေးမြူပြီး ရောင်းချချိန်တွင် ဈေးကောင်း ရရှိရေး					
၈	ဝက်ကူးစက်ရောဂါမရှိရေး					
၉	အသေးစားစက်မှုလုပ်ငန်းများ ချေးငွေရရှိရေး					
၁၀	ပန်းရံ/လက်သမားများ ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများ ရရှိရေး					
၁၁	နွေရာသီတွင် သောက်သုံးရေ လုံလောက်စွာ ရရှိရေး					

၁၂	ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းများ ပိုမို ကောင်းမွန်ရေး					
၁၃	ကျေးရွာတွင် တုတ်ကွေးရောဂါဖြစ်ပွားမှု မရှိရေး					
၁၄	စာဖတ်စွမ်းရည် တိုးတက်လာရေး					
၁၅	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်း ရရှိရေး					
၁၆	အမျိုးသမီးများ ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်လာရေး					

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရွာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်း; ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress)

တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကို တည်ဆောက်ရ ပါမည်။

ုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏

ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏ %
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၃၀	၃၆	၆၆	၁.၃၅%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၁၅၉	၁၄၇	၃၀၆	၆.၂၇%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၁၇၄	၁၆၂	၃၃၆	၆.၈၈%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်	၂၄၉	၂၅၂	၅၀၁	၁၀.၂၆%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၁၅၁၅	၁၇၄၈	၃၂၆၃	၆၆.၈၂%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၁၄၃	၂၆၈	၄၁၁	၈.၄၁%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ		**၂၂၇၀**	**၂၆၁၃**	**၄၈၈၃**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၉၅၃		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၅.၁၂%**			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစု ဝင်လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃၃၀		၅၀၀	၂၅၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ အငှား ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၉၀		၂၀၀	၅၀	
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၂၂		၂၅၀		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂၈		၁၁		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၃		၃		
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃၈		၆၀	၄၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁				
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၅		၃၅	၁၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၆		၁၀		
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃		၃	၂	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၉		၉		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၇၄		၁၅၀	၂၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၄				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစု ဝင်လုပ်အား		
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၈		၈		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၄၃		၄၃		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ အငှား ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၅၀၀		
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁၇၉				
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
	စုစုပေါင်း	၉၃၆		၁၇၈၂	၃၇၂	

ရင်းမြစ်... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၁၅၀၀၀	၅၀၀၀	၅၀၀၀	၃၀၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား					
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား					
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား		၃၀၀၀		၂၀၀၀	ဆီတိုဟူးလုပ်ငန်း
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၈၀၀၀	၅၀၀၀	၅၀၀၀	၂၀၀၀	
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား					
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား		၃၅၀၀		၂၀၀၀	
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား					

ရင်းမြစ် ... **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။**

မှတ်ချက်
(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)
(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဧယား (၄) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရှင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၁၈၁၂	သင့်	အနည်းအကျဉ်	
ယာမြေ /တောင်ယာ	၉၃	ကောင်း		
ဥယျာဉ်စိုက်မြေ				
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	၂၂			
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	၁	သင့်		
ရွှေပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	၁၉၂၈			

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား-ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးဧက စုစုပေါင်း၁၈၁၂ဧက၊ တောင်ယာစိုက်ဧက ၉၃ဧက၊ အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်းဧက ၂၂ဧကနှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း ၁ဧကစသည့်ဖြင့် စုစုပေါင်း၁၉၂၈ဧကရှိကြောင်း တွေ့ရှိပါသည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဧယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ)	သင့်	လွယ်
အခြား ရင်းမြစ်များ	မရှိ	
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	သင့်	လက်လှမ်းမမီ
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	သင့်	လွယ်

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ သဘာဝအပင် မျိုးစိတ်များ (နွားစား၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)ရရှိနိုင်မှု လက်လှမ်းမီမှု ရှိပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၁၀ဧကအထက်	၇ဧက	၅ဧကအောက်	မြေယာမဲ့
အိမ်အခြေအနေ	တိုက်အိမ်	ပျဉ်ထောင်ပျဉ်ခင်း	ပျဉ်ခင်း/ ထရံကာ	ဝါးကြမ်း/ သက်ကယ်မိုး
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	ထွန်စက်၊ ရိတ်ဒွေ၊ နွား၊ လှည်းကား၊ မြက်ရိတ်စက်	ထွန်စက်၊ ဒွေလှေ၊ နွား၊ လှည်း၊ မြက်ရိတ်စက်	နွား၊ လှည်း	မရှိ
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု				
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	လယ်၊ ဆန်စက်၊ ဆီစက်၊ ကုန်သည်	လယ်၊ ဆီတိုဟူး လုပ်ငန်း၊ မွေးမြူရေး	လယ်၊ မွေးမြူရေး၊ လက်လုပ်လက်စား	လက်လုပ်လက်စား၊ မွေးမြူရေး
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု	ကား၊ ဆိုင်ကယ်၊ TV၊ စလောင်း၊ ဖုန်း	ဆိုင်ကယ်၊ TV၊ စလောင်း၊ ဖုန်း	ဆိုင်ကယ်၊ TV၊ စလောင်း၊ ဖုန်း	စက်ဘီး၊ ဆိုင်ကယ်၊ ဖုန်း
အိမ်ထောင်စု - ၁၈၉	၅၆(%)	၄၁၀(%)	၃၄၅(%)	၁၄၂(%)

ရင်းမြစ် … (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၅၅		
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၄၈		
၆လ မှ ၁၂ လ အထိ	၂၃		

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်	၂	၁၃	၁၅
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်			
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု			
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု			
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။။ မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အိုများသည် သားသမီးမရှိ၊ တချို့က သားသမီးရှိသော်လည်း မိဘများအား ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်မှုမရှိ။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	လတ်	ချေးငှားစားသောက်ခြင်း
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု(မြေ၊စိုက်ပျိုးရေ)	လတ်	-
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	-
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်	-
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	-
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	-
၇	ငလျင်	နိမ့်	-
၈	မီးဘေး	နိမ့်	-
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	-
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	လတ်	-
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	နိမ့်	-
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	လတ်	ဆေးဝါးလက်လှမ်းမီမှုရှိ
၁၃	တီဘီရောဂါ	နိမ့်	-
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	နိမ့်	-
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	နိမ့်	-
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	နိမ့်	-
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	-

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	-
၁၉	အခြား		-

ရင်းမြစ် ... **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စားနပ်ရိက္ခာနှင့် ပတ်သက်၍ ချေးငှားစားသောက်သော အိမ်ထောင်စုလည်း ရှိကြသည်။ ဌက်ဖျားရောဂါနှင့် ပတ်သက်၍ ဌက်ဖျားရောဂါများ ဖြစ်တတ်သော်လည်း ဆေးဝါးလက်လှမ်းမီမှုရှိကြသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) **ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ**

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	လတ်	-
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	လတ်	-
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	လတ်	-
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ	နိမ့်	-
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	-
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	-
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူ များ (IDP)	နိမ့်	-
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	နိမ့်	-
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	လတ်	-
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	လတ်	-
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	လတ်	-
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	-
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	-
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	နိမ့်	-
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မြင့်	-
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော	နိမ့်	-

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
	သူများ		
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	နိမ့်	-
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	နိမ့်	-
၁၉	ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ	နိမ့်	-
၂၀	ကားသမား	နိမ့်	-
၂၁	အခြား		-

ရင်းမြစ် ... **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာနှင့် ပတ်သက်၍ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့် သူများမှ လူငယ်များဖြစ်ကြပြီး မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်အများဆုံး ရင်ဆိုင်နေရသည်။ အမျိုးသမီးများနှင့် ပတ်သက်၍ မီးယပ်ရောဂါ၊ ခါးနာ၊ ဒူးနာရောဂါများ အများဆုံးရင်ဆိုင်နေကြရပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုး အစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း သူများ (၄/၅)	စွမ်း ဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	အဘိဓမ္မာ	၃		၂၅	၂၅	ဝတ်ရွတ်စဉ်	၄	၇
၂	လူမှုရေး			၃၅	၃၈	ချက်ပြုတ်	၄	၆
၃								
၄								
၅								
၆								
၇								
၈								
၉								
၁၀								

ရင်းမြစ် ... **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။**

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) **စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။**

(၂) **လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။**

(၃) **ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။**

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) **ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်**

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြိုးသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့များမှာ အဘိဓမ္မာဖွဲ့နှင့် လူမှုရေးအဖွဲ့ရှိပါသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	တကွင်းလူငယ်ပရဟိတ	၆	ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ နာရေးသာရေး၊ ကျန်းမာရေး ပညာရေး
၂	ဂေါ်ပကအဖွဲ့	၁	ဘုန်းကြီးကျောင်းဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်မှု
၃			
၄			
၅			
၆			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)

(၇) ပဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၆၀၉	၃%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်			ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၁၇		တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၃၀၀		အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၁၀		တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		၉၅၃		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၁.၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တန်ခိုးပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်	အစိုးရ	၂၃၃၈.၈၅	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း				
၅	လက်ဝင် ရေတွင်း				
၆	စိမ့်စမ်းရေ				
၇	ချောင်းရေ				
၈	အခြား				

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နှိမ့်/လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နှိမ့်/လ တ်/ မြင့်)	မှတ် ချက်
		ယူနစ်	အနည်း ဆုံး	အများ ဆုံး	ပျမ်း မျှ	မှ	ထိ			
စပါး	၁၈၁၂	တင်း	၇၅	၁၁၀	၉၅	ဇွန်	နိုဝင် ဘာ	မြင့်	လတ်	
မြေပဲ	၂၅၀	တင်း	၇၀	၈၀	၇၅	ဇန်နဝါ	မေ	မြင့်	နိမ့်	

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ကေ	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လ တ်/ မြင့်)	မှတ် ချက်
		ယူနစ်	အနည်း ဆုံး	အများ ဆုံး	ပျမ်း မျှ	မှ	ထိ			
						ဝါရီ				
ပဲပုတ်	၂၇၀	တင်း	၈	၁၀	၉			လတ်	နိမ့်	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၁.၄) **လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ**
ဇယား (၁၆) **ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု**

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ် ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ် ဦး ချင်း ပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေ အတွ က်	လယ် သမား ဦးရေ	အရေ အတွ က်	လယ် သမား ဦးရေ		
ထွန်စက်	၂၅၃						
လက်တွန်းထွန်စက်							
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်	၂						တောင်သူဦးရေ ၃၀ခန့်
ရိတ်သိမ်းစက်	၇						
ခြွေလှေ့စက်	၁၈						တောင်သူဦးရေ ၄၀၀ခန့်
ရေစုပ်စက်	၉၆						
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်	၆၇						
အခြား							

ရင်းမြစ်... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။**
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တောင်သူလယ်သမားများ စပါးရိတ်သိမ်းချိန်တွင် ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက် သုံးအားနည်းရခြင်းက စပါးအခြောက်ခံစက်မရှိခြင်း၊ စပါးစိုက်ချိန်တွင်လည်း စပါးစိုက်စက်မရှိပါ။

(၂.၂.၁.၅) **သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**
ဇယား (၁၇) **သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊	ထပ်မံတိုးချဲ့ရန်မြေမရှိပါ၊ သဘာဝမြေဆီခန်းခြောက်လာမှုကြောင့် အော်ဂဲနစ်

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီဩဇာ)	**မဟုတ်သော မြေဆီများ သုံးစွဲမှုများလာခြင်း**
ရေရှင်းမြစ်	
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ	
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	**မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့် သမဝါယမအသင်းမှ ထိုက်သင့်သော ချေးငွေများ ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။**
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ	**စက်မှုလယ်ယာမှ စက်မှုလယ်ယာသို့ ကူးပြောင်းနိုင်ရေး နည်းပညာများ လိုအပ်နေပါသည်။**
သွင်းအားစုဈေးကွက်	**သွင်းအားစုဈေးကွက်များကြီးမြင့်နေပါသည်။**
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	**ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်တွင် ဈေးနှုန်းအတည်တကျမရှိသောကြောင့် အလုပ်သမား ရှားပါးမှုကြောင့် တောင်သူများ ကျပ်တည်ခြင်းပြင် ရင်ဆိုင်ရပါသည်။**
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း** - **လယ်သမား အုပ်စု၊** (၂) **သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ လိုအပ်နေခြင်း၊ သီးနှံအထွက်တိုးစေရန်အတွက် နည်းပညာများ သဘာဝအရင်းအမြစ်များလည်းလိုအပ်၊ သက်ဆိုင်ရာဌာနအသီးသီးမှ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ပံ့ပိုးမှုများ လိုအပ်နေပါသည်။ သီးနှံအထွက်တိုးစေရန် သွင်းရေရရှိနိုင်ခြင်း၊ သွင်းအားစုများ အလွယ်တကူဝယ်ယူရရှိနိုင်ခြင်း၊ စက်ကရိယာဌာနရမ်းအသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီခြင်း၊ မိုးသီးနှံ၊ ဆောင်းသီးနှံ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ သစ်သီးများကို စိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး နိုင်ငံခြား(တရုတ်၊ အိန္ဒိယ)စသော နိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ခြင်း၊ နှစ်ရှည်သီးနှံပင် (သရက်၊ ရာဘာ၊ လိမ္မော်၊ မင်းကွတ်)သီးနှံများ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) **သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	**လူဦးရေတိုးလာပြီး တိုးချဲ့ရန်မြေမရှိ။**
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	**တဖြည်းဖြည်းဖြင့် ပျက်စီးယိုယွင်းလာခြင်း။**
ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိနိုင်မှု	**အလွန်နည်းပါးသည်။**
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင်သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	**လုပ်သားများများပြားပြား အလုပ်အကိုင်ရှားပါးပြီး လုပ်သားပေါများသည်။**
ရေရှင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	
စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်မှု	**ရရှိရန်အတွက် ဆည်မြောင်း အများအပြားလိုအပ်ခြင်း။**

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	**ဆောင်းသီးနှံများ ရောင်းချရန် ဈေးကွက်လိုအပ်ခြင်း။**
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	**နည်းပညာအထောက်အပံ့များ လာရောက်ကွင်းဆင်းပေးခြင်း မရှိသဖြင့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိခြင်း။**
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု **ဆွေးနွေးခြင်း** - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် **အစိုးရဦးစီးဌာနများ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးကို မိရိုးဖလာနည်းကိုသာ အားကိုးခြင်း၊ ယုံကြည်ခြင်း၊ မြို့ပေါ်ရှိ ဘဏ်လုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှုများသည်။ ကျေးရွာသို့ နယ်လှည့် ဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း၊ အချို့နှစ်များတွင် မိုးရွာသွန်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ မိုးခေါင်သော ကာလကြာရှည်မှုတို့ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ တောင်ယာကို အဓိကလုပ်ကိုင်နေရသော ပြည်သူများအနေဖြင့် စားဝတ်နေရေး ပညာရေးတို့တွင် အဆင်မပြေမှုများ ရှိနေပါသည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) **မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ**

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၂၉၄	၇၈၇	
နို့စားနွား			
မြင်း			
ကျွဲ	၂	၁၀	
မြည်း			
လား			
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်	၄၂၁	၃၃၅၅	
ကြက်	၄၃၈	၁၁၀၃၆	
ဘဲ	၃၅	၂၀၀	
နွားနောက်			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်	၆	၆၅၀၀	မိုးရာသီတွင် ရေလျှံ၍ ပျက်စီးမှုရှိ
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
အခြား			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	မြေလွတ်မြေရိုင်းများ မရှိသောကြောင်း
ရေရရှိမှု	အသင့်ရရှိ
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	**လက်လှမ်းမီမှုရှိသော်လည်း ဈေးနှုန်းမြင့်မားခြင်း**
ချေးငွေ	**လာရောက်ချေးပေးခြင်းမရှိခြင်း**
သွင်းအားစုဈေးကွက်	**ဈေးကွက်များ လာရောက်ချပေးရန်**
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**အစားများ ဈေးကြီးပြီး၊ ကြက်ဥဈေးနှုန်းကျဆင်းခြင်း**
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	**အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကြောင်း မွေးမြူရေးဧရိယာ ကျဉ်းမြောင်းခြင်း**
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	**မျိုးကောင်းငါးပေါက်များ လက်လှမ်းမီမှုမရှိခြင်း**
ချေးငွေ	**လာရောက်ချေးပေးခြင်းမရှိ**
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	**လာရောက်ဟောပြောပေးခြင်းမရှိ နည်းပညာများ လာရောက်ဟောပြော ပေးရန်**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**အောက်ပိုင်းကုန်များဝင်၍ ထုတ်ကုန်ဈေးကျ**
အခြား	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မွေးမြူရေးတွင် ဝက်မွေးမြူရေးအတွက် အဓိကအစာဖြစ်သော ဖွဲဆန်ကွဲနှင့် အခြားသော အစားအစားများကို လွယ်ကူစွာရရှိနိုင်ခြင်း၊ နွားမွေးမြူရေးတွင် ကောက်ရိုး၊ ပဲမှော်၊ ငါးမွေးမြူရေးတွင် ငါးကန်များရှိခြင်း၊ ငါးသားပေါက်များရှိခြင်း၊ အသားစားကြက်များ မွေးမြူရန် မြေနေရာရှိခြင်း၊ ဈေးကွက်နှင့် လက်လှမ်းမီခြင်း၊ မွေးမြူရေးကာကွယ်ရေးနည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ လွယ်ကူစွာရရှိနိုင်ခြင်း၊ မွေးမြူရေးကာကွယ်ဆေးများ ရရှိနိုင်ခြင်းဌင်းနှင့် ပတ်သက်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို အစိုးရနတို့မှ ရရှိနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	လာရောက်ချေးပေးခြင်း လုံးဝမရှိခြင်း။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	နည်းပါးခြင်း။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	မွေးမြူရေးနည်းပညာများကို လာရောက်ဟောပြောခြင်း။
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	ရှိ
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	မရှိပါ။
ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	လာရောက်ချေးပေးခြင်းမရှိပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစု ဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	၃၀	၉၀	၁၂၀	လတ်
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၁၀	၃၀		လတ်
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)				
၇	လက်လီ-	၃၁		၃၁	လတ်

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး				
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် **အေးကင်းလုံခြုံရေး**)				
၁၃	ပညာရေး		၃၅		လတ်
၁၄	ကျန်းမာရေး		၂		လတ်
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	၇၁	၁၅၅	၁၅၁	

ရင်းမြစ် ...(၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
အလွန်နည်းပါး	နည်းပညာများ၊ အသုံးအဆောင်များ လိုအပ်၊ ကျွမ်းကျင်အဆင့်ရှိသူများမှ သင်တန်းပေးရန်၊ အရင်းအနှီးလုပ်ရန်အတွက် ချေးငွေလိုအပ်လျက်ရှိ၊ ဝင်ငွေထွက်ငွေမျှတမှုမရှိ

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ နေ့စားများသည် တစ်နေ့အနည်းဆုံးလုပ်အားခ ၅၀၀၀၊ လုပ်ငန်းရှင်များ၊ အလုပ်ရုံများ၊ စက်မှုဇုံများ လိုအပ်ခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်ရန်၊ အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ဌာနဆိုင်ရာမှ လမ်းဖွင့်ပေးရန်ဖြစ်သည်။

ဇယား(၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ချေးငွေမရ ပြဿနာ	အသေးစားလုပ်ငန်းများအား ချေးငွေချပေးခြင်းမရှိခြင်း။
နည်းပညာထောက်ပံ့မှုမရှိ	သက်ဆိုင်ရာမှ နည်းပညာပေးမှု အားနည်းခြင်း။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေပေါ် မူတည်၍ ဝင်ငွေအနည်းအများ ကွာခြားမှုရှိ၊ အခြားသောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းဖြစ်သော ဆီတိုဟူးလုပ်ငန်းများရဲ့ အရင်းအနှီးငွေကို ၄လပိုင်းတွင် အဓိကသုံးစွဲနေရသောကြောင့် ချေးငွေလိုအပ်ခြင်း၊ အခြေခံလူတန်းစားမှစ၍ ကုန်သည်ကြီးများအထိ လူတန်းစားများရှိနေပြီး လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ၊ ကုန်ကြမ်းများဝယ်ယူနိုင်ရန် ငွေကြေးအရင်းအနှီး လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၃) ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၁၇၅									

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၂	**ရွှေပြောင်း**လုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ		၃၁၈	၂၃၉	**၅၅၇**	၂၉၀	၂၀၇	**၄၉၇**	၂၈	၃၂	**၆၀**
၃	**ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေပြောင်းမှုကာလ**										
	၃ လ အထိ		၁၆	၆	၂၂	၁၆	၆	၂၂			
	၆ လ အထိ		၉၆	၇၁	**၁၆၇**	၉၂	၇၁	**၁၆၃**	၄		**၄**
	၁၂ လ အထိ		၁၀၂	၈၈	**၁၉၀**	၉၇	၇၀	**၁၆၇**	၅	၁၈	**၂၃**
	၁၂ လ အထက်		၁၀၄	၇၄	**၁၇၈**	၈၅	၆၀	**၁၄၅**	၁၉	၁၄	**၃၃**

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် အလုပ်အကိုင်များ နည်းပါးသောကြောင့် အခြားဒေသတို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။

(၂.၃.၂)ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) **ရွှေပြောင်းသွားလာ**ရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၅၅၅
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	၂
၄	အခြား	

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းအရင်းမှာ ပညာရေးပိုင်းမှ လိုအပ်ချက်၊ ဝမ်းရေး၊ ဝင်ငွေနည်းပါးခြင်းဖြစ်သည်။

(၂.၃.၃) ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၂၈၉		၄၃	၁၈၀	၆၆
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)	၃၅				
	- ဘဏ်	၂၄				
	- လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	၁၅၈				
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့်လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း					

ရင်းမြစ် … (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။**
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ အသင့်အတင့် မှီခိုနေရပါသည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	**အနီးဆုံးဈေး**	**အကြီးစားဈေးကွက်**
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာတွင်း	ဟိုပင်၂မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းနှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ		
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု		
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု		

ရင်းမြစ် … **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။**
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	**ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား**	**ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ**	**အတိုးနှုန်း (လ)**	**အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု**	**ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ**
အစိုးရဘဏ် (စိုက်ပျိုးရေး ဘဏ်၊ သ မချေးငွေ)	စိုက်စရိတ် ချေးငွေ	ဖေဖော်ဝါရီ	၀.၆၇	ပုံစံ၇	
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်	သမဝါယမ ငွေစုငွေချေး				
ငွေချေးပေးသူ	အထွေထွေ သုံးစွဲ	အကန့်အသ တ်မရှိ		√	မရှိ
အပေါင်ဆိုင်	အမိန့်ရအပေါ င်ဆိုင်	၅လ	၃ကျပ်	ရွှေထည်	ပစ္စည်းမရှိ မရပါ။
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေ မျိုးများ					
အခြား					

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူများသည် ချေးငွေကို စိုက်ဘဏ်နှင့် သမဝါယမဘဏ်များ ရရှိပါသည်။ လယ်ယာမြေမလုပ်ကိုင်သူများသည် ချေးငွေများကို အသေးစားချေးငွေ လုပ်ကိုင်သူများထံမှ အတိုးနှုန်းများစွာဖြင့် ချေးယူကြပါသည်။ ဈေးတွင်း အရောင်းအဝယ်လုပ်ကိုင်သူများသည် နေ့ပြန်သွင်းချေးငွေများကို အတိုးနှုန်းများစွာဖြင့် ချေးယူကြရပါသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	လတ်	
အပင်မျိုးစိတ်များ	လတ်	မြေဆီနှင့် ကိုက်ညီသည့် မျိုးစေ့ရရှိနိုင်ရန်
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု	လတ်	
ရေရင်းမြစ်	လတ်	ဆည်မြောင်းများကို စနစ်တကျတည်ဆောက်ထားခြင်း
ငါးမျိုးကွဲများ	လတ်	
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	လတ်	
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စွန့်ပစ်ရန်မြေနေရာမရှိခြင်း

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မြေဆီကောင်းမွန်မှုကို ခွဲစိတ်ဆန်းစစ်ရန် ကွင်းဆင်းသုတေသနလုပ်ရန်၊ ချေးငွေအချိန်မီရရှိရန်၊ မြေလွတ်မြေရိုင်းမရှိခြင်း၊ ဝယ်ယူရန် ဈေးကြီးနေမှု စိုက်ပျိုးငွေပဲ ရရှိသော်လည်း မြေဆီအတွက် ရရှိမှုမရှိခြင်းဖြစ်သည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏ %
စာမတတ်သူဦးရေ	၈၇	၁၇၃	၂၆၀	၆.၈%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၂၃	၂၈	၅၁	၁.၃၄%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၄၅	၃၂၇	၅၇၂	၁၅.၄%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၇၃၈	၇၄၅	၁၅၀၃	၃၉.၇%

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏ %
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၄၀၀	၃၉၇	၇၉၇	၂၁.၀၆%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၂၁	၁၃၀	၂၅၁	၆.၆၃%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၀၉	၂၃၀	၃၃၉	၉%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၁၇၂၃**	**၂၀၃၀**	**၃၇၈၃**	**၁၀၀%**

ရင်းမြစ် ...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာတွင်းပညာရေးအဝိုင်းတွင် အလွန်အားပေးမှုနည်းပါသည်။ ကွင်းဆင်းလေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ ပင်ကိုဗီဇအားနည်းခြင်း၊ မိဘများမှအမြင်ဖွင့် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်၊ ဆရာ/ဆရာမများမှ လည်း ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ ပညာရေးဝိုင်းတွင် အဆင့်မြင့်တင်ရန် လစာဝင်ငွေတိုးပေးရန်ဖြစ်သည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၂၂၅	၂၂၂	**၄၄၇**	
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၁၇၇	၁၇၅	**၃၅၂**	
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၈၅	၁၀၁	**၁၈၆**	
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၆၃	၁၀၄	**၁၆၇**	

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မူလတန်းတွင် ကျောင်းတက်နှုန်းများပြားပြီး၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းတွင် ကျောင်းတက်မှု အနည်းပါးလျက်ရှိသည်။ ဤသို့ဖြင့် ရခြင်းမှာ ဝင်ငွေနည်းပါးခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်များ မကောင်း သောကြောင်း ကျောင်းဆက်မတတ်နိုင်ပါ။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း					
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာတွင်း					
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု						
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	၁၅ပေ၊ ၂၀ပေ၊ ၁၀၀ပေ					
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	အသင့်အတင့်					
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ	လုံလောက်မှုမရှိ					
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရအမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	၂၀					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	၈	၅၀	**၅၈**	၈	၅၀	**၅၈**

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း					
ကျေးရွာခန့်						

ရင်းမြစ် ... (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း** - **ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊** (၂) **မိဘဆရာအသင်း။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စာသင်ကျောင်းတွင် စာသင်ကျောင်းဆောင်များ၊ ကွန်ပျူတာများ၊ စာပွဲခုံများ မရှိ၊ အိမ်သာများ အလုံအလောက်မရှိ၊ ကျောင်းတွင်း ပညာသင်ကြားနေသော ဆရာမများ လိုအပ်မှုရှိ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုညံ့ဖျင်း၊ ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီးများ အုပ်ချုပ်မှုညံ့ဖျင်း၊ အားကစားကွင်းများ လိုအပ်သင်ကြားမှုပိုင်း တွင်ညံ့ဖျင်းပါသည်။

(၂.၇.၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) **ပညာရေး** အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု	အမှန်တကယ်သင်ကြားတတ်သော ဆရာမများလိုအပ်
တပည့် - ဆရာ အချိုး	ဆရာ/ဆရာမများ အမြောက်အများလိုအပ်
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	၇၅%
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေးအစီအစဉ်များ အထူးလိုအပ်
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့် စာရေးကရိယာအခမဲ့ပေးခြင်းမရှိ
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	ဆင်းရဲသော မိသားစုမှ ကျောင်းနေသူများကို အခမဲ့ပညာသင်ကြားပေးရန်
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	ကျောင်းရန်ပုံငွေအခက်အခဲကျောင်း မရရှိနိုင်
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	

ရင်းမြစ် ... (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း** - **ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊** (၂) **မိဘဆရာအသင်း။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျောင်းတွင်းကျောင်းခန်းများ ပျက်စီးယိုယွင်း၊ အမှန်တကယ်တတ်မြောက်အောင်သင်ကြားပေးနိုင်သော ဆရာ/ဆရာမများ ချပေးရန်၊ ခေတ်မီတိုးတက်နေသောခေတ်တွင် ကွန်ပျူတာများ လိုအပ်နေသည်။ ကျောင်းစာကြည့်တိုက်မရှိ၊ အားကစားပစ္စည်းများ လုံလောက်မှုမရှိသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား (၃၄) **အဖြစ်များသော** ရောဂါများ

#	*ရောဂါ*	*ပျံနှံမှု/ဖြစ်ပွားမှု*			*မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်*
		မြင့်	*နိမ့်*	*မရှိ*	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောက	√			*ကွင်းဆင်း ကျန်းမာရေးမှုပိုမိုသွားရောက်သဖြင့် အများအပြားတွေ့ရှိသည်။*
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		√	√	
၃	ငှက်ဖျား		√	√	
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းကူးစက်ရောဂါ		√		

#	ရောဂါ	ပျံနှံမှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ		√		
၆	တီဘီ		√		
၇	ဆီးချို		√		
၈	သွေးတိုး		√		
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)		√		
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု		√		
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ				

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ။ ကွင်းဆင်းလေ့လာစောင့်ရှောက်မှုများပြားသောကြောင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေများကို ပိုမိုသိရှိစေပြီး ကျန်းမာရေးဆေးခန်းတွင် ဆေးဝါးများ အလုံအလောက်ရရှိနိုင်ရန် ခေတ်မီဆေး ပစ္စည်းကရိယာများ လိုအပ်၊ ကျန်းမာရေးမှူးများလိုအပ်၊ တကွင်းရွာသည် ရွာကြီးသောကြောင့် ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်း ထပ်မံတိုးချဲ့ပေးရန်၊ ကုတင်များ လုံလုံလောက်လောက်ချပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	√		
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	√		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	√		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	√		
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	√		
၆	အခြား စုပေါင်း**ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု**	√		
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု(အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	√		
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်	√		

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၈.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	ရွာတွင်း	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - ၁ အရံသားဖွားဆရာမ- ၁ ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) –၁ တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	မရှိ	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	၂မိုင်		ဆရာဝန် - ၃ ဦး လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - ၅ ဦး သားဖွားဆရာမ - ၂ အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
မြို့နယ် ဆေးရုံ	၂မိုင်	မရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	အသုံးအဆောင် မလုံ လောက်	
ဆေးဆိုင်	၂မိုင်		ဆေးဝါးကျွမ်းကျင် သူ-၂	လက်လှမ်းမှီမှု--ရှိ ဆေးဝါး--ရှိ သိုလှောင်ပုံစနစ်-- အအေးခန်းစနစ်--	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းရှိခြင်း၊ ရေကောင်းရေသန့်လုံလောက်စွာရှိခြင်း၊ ကာကွယ်ဆေးတိုက်ကျွေးသော အစီအစဉ်များ နှစ်စဉ်ရှိခြင်း၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးအစီအစဉ်များ ရှိခြင်း၊ အရေးပေါ်ကျန်းမာရေးကိစ္စများတွင် အသုံးပြုရန် မော်တော်ကား ကျေးရွာပိုင်ရှိခြင်း၊ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်ခြင်းကြောင့် မြို့နယ်ဆေးရုံများသို့ လက်လှမ်းမီခြင်း၊ အချို့သော ရွာသူရွာ

သားများကလည်း ယင်လုံအိမ်သာများကို စနစ်တကျအသုံးပြုတတ်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၄၄၅	အကောင်း		√	√	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)	၂၆	အကောင်း	√	√	√	
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၃၁၇	အကောင်း	√	√	√	
ကန်						
မြစ်/ချောင်း						
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	၁၈	အကောင်း	√	√	√	
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား						

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြဓမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရေရရှိမှုတွင် ကျေးရွာတရွာလုံးရှိ အိမ်ထောင်စုများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် လွန်စွာနည်းပါးနေပါသည်။ ရေတွင်းများ စက်ရေတွင်းနှင့် တုံကင်များကို မှီခိုအသုံးပြုနေသော်လည်း လက်ခပ်(ရေတွင်းများ) မှာ နွေရာသီ(တပေါင်း၊ တန်ခူးတွင် ရေများခမ်းခြောက်လျှက်ရှိနေပါသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် အနည်းနယ်ဝေးသော နေရာများ(စက်ရေတွင်း၊ တုံကင်)များတွင် သွားရောက်သယ်ယူနေကြရပါသည်။

(၂.၉.၂)သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၉၁၇	
ကျင်းအိမ်သာ	၈	
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်		
စုစုပေါင်း	**၉၂၅**	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာရှိ အိမ်သာများမှာ ယင်ယုံ၊ ရေလောင်းအိမ်သာများကို အများစုက သုံးစွဲနေပါသည်။ သန့်ရှင်းရေးအနေဖြင့် ကြည့်ရှုလျှင် အနည်းငယ်လောက်သော ရွာသားများက လိုက်နာဆောင်ရွက်ကျင့်သုံးနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာစျေးတန်းတွင် အသုံးပြုလျက်ရှိသော အိမ်သာများမှာ အများသုံးအိမ်သာဖြစ်နေပြီး သန့်ရှင်းသပ်ရပ်မှုမရှိပေ။ စျေးတန်းတွင် လက်ရှိနေထိုင်နေသော လူဦးရေနှင့် အိမ်သာမှာ လုံလောက်မှုမရှိပေ။

(၂.၁၀) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	*ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ*	*ရှိ*	*မရှိ*	*မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်*
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		√	
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု		√	*သာရေး/နာရေးကိစ္စများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း။*
၃	**လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ**		√	
၄	**အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု**		√	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်... (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများမှာ အိမ်တွင်းလုပ်ငန်းများတွင်သာ အချိန်ကုန်နေပြီး ကျေးရွာအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးတို့မှာ တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါ။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးတို့မှာ စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်းမရှိသည့်အပြင် အသိပညာပိုင်းတို့တွင်လည်း အားနည်းနေပါသည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၂	ဆိုး			√	
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၂	ဆိုး			√	
အခြား						

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းရှိလမ်းများမှာ ယခင်မြေသားလမ်းမှ ယခုအခါ ကျောက်ခင်းလမ်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနေပါသည်။ ၄င်းလမ်းများကို ပြုပြင်ရန်အတွက် ရွာသူ/ ရွာသားများမှ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ စနစ်ဖြင့် ရွာသူ/ ရွာသားများထံမှ လုပ်အားကဏ္ဍမှာ အခက်အခဲမရှိ လုပ်ဆောင်နိုင်သော်လည်း ၊ ငွေကြေးကောက်ခံမှုတွင် အဆင်မပြေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ တကွင်း အာလံဘိုရွာချင်းဆက်လမ်း ၁မိုင်၂ဖာလုံ

မြေသားလမ်းသာဖြစ်ပြီး သီးနှံကုန်ထုတ်ရာတွင် အခက်အခဲရှိသဖြင့် ကျောက်ချောလမ်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါက အဆင်ပြေနိုင်သည်။ တကွင်းနှုံးချိုရွာချင်းဆက်ဘမိုင်၂ဖာလုံမြေသားလမ်းသာဖြစ်ပြီး သီးနှံကုန်ထုတ်ရာတွင် အခက်အခဲရှိသဖြင့် ကျောက်ချောလမ်းပျက်စီးနေပါသဖြင့် ပြင်ဆင်ပေးနိုင်ရန် တကွင်းအင်းတော်ကြီးလမ်းပြင်ဆင်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
ကွန်ကရစ်တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်					√
အခြား					

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တကွင်း အာလံဘိုရွာချင်းဆက်လမ်းပေါ်ရှိ ၈ပေ၊ ၂၀ပေ၊ ၅ပေ၊ တကွင်းသဲဂုဏ်ရွာချင်းဆက်လမ်းပေါ်ရှိ တံတား၈ပေ၊ ၂၀ပေ၊ ၅ပေ ပျက်စီးနေသဖြင့် ပြင်ဆင်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း				
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊သမ္ဘာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမရှိပါ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဘာန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာကျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်			၁၃၁၃	၁၁၈၉	၁၃/၁၁၀	၅၄		၂၂၆

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မြစ်ကြီးနား-မန္တလေး ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီး၏ဘေးတွင် တည်ရှိခြင်း၊ တိုးတက်နေသောခေတ်နှင့်အညီ ကား၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်များကို လိုက်လျောညီထွေးစွာဖြင့် ကျေးရွာတွင်းရှိရွာသူ/သားများမှ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွင် အသုံးပြုနေလျက် တွေ့ရှိရပါသည်။

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၅၆၅	သင့်	ရှိ
ဆိုလာစနစ်	၃၃၉	ညံ့	ရှိ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၆	သင့်	ရှိ
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်း လျှပ်စစ်မီးရရှိမှုတွင် လက်လှမ်းမီစွာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ ဆိုလာမီးများ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ ကျေးရွာသည် မဟာဓာတ်အားလိုင်းနှင့် လက်လှမ်းမီမှုရှိခြင်းတို့ကို တွေ့ရှိရသော်လည်း ကျေးရွာ၏ ၆၅%လောက်သာ လျှပ်စစ်မီးအသုံးပြုမှုရှိသော်လည်း ကျေးရွာအတွင်းတွင် လျှပ်စစ်မီးကို လုံလောက်စွာ ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ကျန်သောသူ၅%မှာ လျှပ်စစ်မီးအသုံးပြုမှု မရှိနိုင်သေးပါ။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၂၁၄၂	၁၈၅	၆၂၀	၃၉၄	၄၃

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် ဆက်သွယ်ရေးအနေနှင့် ဆက်သွယ်ရေးတာဝါတိုင်များ ရှိနေခြင်းကြောင့် လက်လှမ်းမီသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ သို့ပေမယ် သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ဖုန်းTVနှင့် ဂြိုလ်တုစလောင်းများတွင် သတင်းအချက်အလက်များကို ရယူနိုင်သော်လည်း ကျေးရွာနေရွာသူ/သားများမျ လေ့လာမှုစိတ်ပါဝင်စားမှု အားနည်းနေကြောင်းကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	ရှိ
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	အားနည်း
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	ရှိ
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်များ	အားနည်း

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အား လက်လှမ်းမီမှု	

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် နေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသားလူငယ်များအနေဖြင့် ကိုယ်ပိုင်ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုများကို ထိန်းသိမ်းများရှိနေသော်လည်း လူငယ်များအနေဖြင့် အားနည်းနေပါသည်။ လူငယ်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လူငယ်ကဏ္ဍမှာလည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းနေပါသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမီမှု	ရှိ
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေးအစီအစဉ်	မရှိ
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	
အခြား	

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၁၅.၂) မူခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်	၂	၁	၁	၂

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်း မူခင်းဖြစ်ပွားမှုတွင် လူကုန်ကူးမှု၊ အကြမ်းဖက်မှုများမှမရှိသလောက် နည်းပါးပြီး မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများခြင်းကြောင့် ခိုးမှုများမှာ စိုးရိမ်ရသည့်အနေအထားတွင် ရှိနေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီသြဇာ အတော်အသင့် ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင်ပြီးရောင်းချနိုင်သည်။ စပါး ကိုအဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။
• နေရာတည်ရှိမှုနှင့် ပထဝီဆိုင်ရာ အားသာချက်	ကျေးရွာသည် ပထဝီဝင်အနေအထားအရ မြေပြန့်ဒေသတွင်တည်ရှိပြီး၊မြစ်ကြီးနား-မန္တလေးကားလမ်းမကြီးပေါ်ရှိ လမ်းမကြီးပေါ်တွင်တည်ရှိပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အရ အထူးကောင်းမွန်မှုရှိပြီး၊ တစ် နှစ် ပတ်လုံး လွယ်ကူချောမွေ့စွာသွားလာနိုင်ပေသည်။
• ရပ်ရွာတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု	ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။
• ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	ကျေးရွာအတွင်းတွင်ပြင်ပနှင့်ကျေးရွာအတွင်းမှဖွဲ့စည်းထားသောလူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ အတော်အသင့်ရှိပြီး၊အဖွဲ့များဇ။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုမှာ ကောင်းမွန်ကြပေသည်။ ပြင်ပ ပုဂ္ဂလိက ငွေချေးအဖွဲ့များ၊ အစိုးရဌာနများနှင့် အချိတ်အဆက်အားကောင်းမှုရှိပြီး၊ထို အထောက်အပံ့များသည် ကျေးရွာအတွက် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆိုင်ရွက်မှုနှင့် အခြားသေးစားလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက် ရန် လွန်စွာအထောက်အပံ့ကောင်း များဖြစ် စေပါသည်။စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ လည်း စိုက်ပျိုးရေး နှင့်ပတ်သက်သောနည်းပညာပေးစံပြစိုက်ကွက်များလည်းကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးထ ားခြင်းသည်လည်း တောင်သူများအတွက် ခေတ်မှီစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ အား အချိန်နှင့် တစ်ပြေး ညီရရှိစေသည်။
• ဆက်သွယ်ရေး	ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမှီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အင် တာ နက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်မျှသာကောင်း မွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက် အလက် များအတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။
• ကျန်းမာရေးအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ	ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူ

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ် ရသောဆေးဝါးကုသလိုမှုအတွက်လည်း ဟိုပင်ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။
• ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီး	ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ ချိတ်ဆက်သုံးစွဲနိုင်ကြသဖြင့် ထင်းသက်သာ သည့် လျှပ်စစ်မီးဖိုဖြင့်ချက်ပြုတ်ခြင်း၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက် စာဖတ်ချိန် အထောက်အပံ့ဖြစ်ခြင်း၊အားလပ်ချိန်များတွင် ဗဟုသုတရဖွယ်သုတ၊ရသနှင့် သတင်းအစုံအလင်အားတီဗွီဖန် သားပြင်မှကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းစသော လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားရေးလာရေးအတွက် အထောက် အကူပြုနေသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှု များ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	ကျေးရွာအနေအထားအရ ၊ ယေဘုယျအားဖြင့်အဟန့် အတား စိန်ခေါ်မှု အများအပြား မတွေ့ရှိ ရပေ။ သို့သော်ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများရှိပြီး၊ အဖွဲ့များကြားတွင်အား ပြိုင်မှုအချို့ ရှိနေ ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုရှိသော်လည်း ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုအပိုင်းတွင် စနစ်ကျမှုအနည်းငယ်အားနည်း ကြောင်း တွေ့ ရှိရသည်။
• သဘာဝအရင်းအမြစ်ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု ကန့်သတ်ချက်များ	စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြေလွတ် မြေရိုင်း များထပ်မံ မတိုးချဲ့ နိုင်တော့ ပဲ လက်ရှိမြေပေါ်တွင် ထုတ်လုပ် မှုတိုးမြှင့်ရန်ဆောင်ရွက်ကြသည်။
• ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာ နနှင့် ဆေးပေးခန်းရှိပါသည်။ အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များတွင် ဟိုပင်ဆေးရုံ သို့ သွားရောက်ကုသရ သည်။

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁	**လူငယ်အဖွဲ့**					
	မူးယစ်ဆေးဝါး ပယောက်ရေး။				ကျေးရွာသူ/ သားများ ဝိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက်ရန်။ ရပ်မိရပ်များနှင့် လူငယ်များကို အသိပညာပေး ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်း။ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ ယစ်ဆေးဝါး ပယောက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။	
၂	**လမ်း၊ တံတား၊ လျှပ်စစ်**					
	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး။	ကျေးရွာချင်း ဆက်လမ်းများ ပိုမို ကောင်းမွန်လာရေး။			မြေသားလမ်းမှ ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ရွာသူရွာသားများမှ စုပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။	
၃	**လူငယ်အဖွဲ့**					
	မီးသတ်ကား ရရှိရေး။				မီးဘေး အန္တရာယ်ကြိုတင်ကာကွယ်မှု အ	

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေ ကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်း လမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
					တွက် အသိပညာ ဟောပြောပွဲများ ပြု လုပ်ပေးခြင်း။	
၄	**ပညာရေး**					
	စာဖတ်စွမ်းရည် တိုး တက်လာရေး။				စာပေ ဟောပြောပွဲ များ ပြုလုပ်ဆောင် ရွက်ခြင်း။ စာကြည့်တိုက်တွင် စာ အုပ်များ စုံလင်စွာ ထားရှိပေးခြင်း။	
၅	**မွေးမြူရေး**					
	တရားမဝင် ကြက်ဥ များ ဝင်ရောက်လာ မှု။	ဒေသထွက် ကြက်ဥ များ ဈေးနှုန်း မြင့်မား ခြင်း။		ကြက်စာ ဈေးနှုန်း များ မြင့်မားခြင်း။ ကြက်သား ပေါက် များ ဈေးနှုန်း မြင့် မားခြင်း။	တရားမဝင် ဝင်ရောက် လာသော ကြက်ဥများ ကို ဖမ်းဆီးပေးရန်။	ကြက်သားပေါက်များကို ဈေး နှုန်းချိုသာစွာဖြင့် ရောင်းချ ပေးရန်၊ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အ စည်းများမှလည်း ပြည်ပများ ဝင်ရောက်သော ကြက်ဥများ ကို ဖမ်းဆီးပေးရန်။
၆	**မွေးမြူရေး**					
	ဝက်မွေးမြူ ပြီး ရောင်းချချိန် တွင် ဈေးနှုန်း ကျဆင်မှု။	လိုင်စင်ရထားသော လု ပ်ငန်းရှင်များမှ ဈေး နိမ့်၍ ဝယ်ယူများ။ ကျေးရွာနေ လူထုများ မှ အသားများ စားသုံး	အလွယ်တကူ ရောင်း ချနိုင်ခြင်း။	ဝက်စာ အတွက် ဈေးနှုန်းများ မြင့် မားမှု၊ တနိုင်တပိုင် ရောင်းချ၍ မရခြင်း ဝက်ပေါက်ဈေးနှုန်း	လိုင်စင် ဈေးနှုန်းများ လျော့ချပေးခြင်း။	ဝက်ဈေးနှုန်းများ တည်ငြိမ် အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
		ရန် ဝယ်ယူချိန်တွင် ဈေးမြင့်မားခြင်း။		မြင့်မားခြင်း။		
၇	**မွေးမြူရေး**					
	ဝက်များ ကူးစက် ရောဂါဖြစ်ပွားမှု။	ရောဂါလက္ခဏာ များအား မသိရှိခြင်း။ သိရှိသော်လည်း အကြောင်းအကျိုး မှန်ကန်စွာ ဆေးသုံးနိုင်မှု မရှိခြင်း။	ကျေးရွာတွင်း တိ/ မွေးကုများ ရှိခြင်း။	တိမွေးကုဌာန မှ ဆရာဝန်များ ဝန်ထမ်းများ လုံလောက်မှု မရှိသောကြောင့် အချိန်မှီ ကုသနိုင်ခြင်း မရှိ။	အသိပညာပေး ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း။ ကာကွယ်ဆေး များ ထိုးခြင်း။	သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ ကွင်းဆင်း လုပ်ဆောင်ရန်။
၈	**စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သောအဖွဲ့**					
	အသေးစား စက်မှု လုပ်ငန်းများ အတွက် ချေးငွေမရရှိခြင်း	အရင်းအနှီးလိုအပ်	ရောင်းချရ လွယ်ကူခြင်း	ဈေးကွက် မတည်ငြိမ်ခြင်း ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း	ချေးငွေများ ချပေးခြင်း ပြည်ပသို့တင်ပို့ခြင်း	သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ အသေးစား စက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် ချေးငွေများ ချပေးရန် တင်ပြတောင်းဆိုခြင်း
၉	**ပန်းရံ/ လက်သမား**					
	နည်းပညာ များ ခေတ်မီ လုပ်ငန်းသုံး ပစ္စည်းများ လိုအပ်ခြင်း	နည်းပညာများကို အတက် ပညာရှင်များမှ လက်တွေ့ သင်ကြားခြင်းမရှိ စက်ကရိယာများလိုအပ်	ကျေးရွာတွင်း ပန်းရံ/ လက်သမားများ ရှိခြင်း	လုပ်ငန်းဝင်ငွေ ပုံမှန်တွက်၍ မရခြင်း ဒေသခံများ အခြေခံ ပညာအားနည်းခြင်း	အတတ်ပညာရှင် များမှ လက်တွေ့သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း ခေတ်မီ စက်ကရိယာများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း	သက်ဆိုင်ရာဌာနများမျ နည်းပညာများအား သင်တန်းများ ပြုလုပ် သင်ကြားပေးရန် တင်ပြတောင်းဆိုခြင်း
၁၀	**ရေရှားပါးခြင်း**					
	နွေရာသီတွင် သော	ကုန်းမြင့်ပိုင်း ဖြစ်သော	မိုးရာသီနှင့် ဆောင်း	အဝီစိတွင်းတူး ရာ	ကျေးရွာသူ/ သားများ	ကျေးလက် ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန မှ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	က်သုံးရေ ရှာပါးခြင်း	ကြောင့် နွေရာသီတွင် ရေရရှိမှု ခက်ခဲခြင်း	ရာသီတွင် ရေလုံလေက်စွာ ရရှိခြင်း	တွင် ငွေကြေးလုံလောက်မှု မရှိသောကြောင့်	ပူးပေါင်း၍ ရေရရှိခြင်း၊ အစီစဉ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း	သောက်သုံးရေ လုံလောက်မှု ရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရန် တင်ပြတောင်းဆိုခြင်း
၁၁	**ကျန်းမာရေး**					
	တုပ်ကွေးရောဂါ ဖြစ်ပွားခြင်း	လှောင်ထားသော ရေကန်များမှ ခြင်းများ ပေါက်ဖွားခြင်း	ကျေးလက် ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ ကျေးရွာတွင်ရှိခြင်း	ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်လျှင်လည်း တက်ရောက်မှု မရှိခြင်း	လှောင်ထားသော ရေများအား ဖောက်ထုတ်ရှင်းလင်းရန် ခြံများအား ရှင်းလင်းပေးရန်	လက်ရှိကျေးလက် ကျန်းမာရေးဌာနခွဲအား အဆင့်မြှင့်တင်ပေးရန် ကျန်းမာရေး ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးရန်
၁၂	**ကျန်းမာရေး**					
	အမျိုးသမီးများ ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စများတွင် ပါဝင်မှုမရှိခြင်း	စီးပွားရေးများ အရင်းကထက်စာလျှင် ကျပ်တည်း လာသောကြောင့်	ဘာသာရေးနှင့် ဆက်နွယ်သော သာရေးနာရေးကိစ္စများ စည်းလုံး ညီညွတ်စွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း	ငွေအားနည်း ခြင်း ရွာကျယ်ခြင်း ကြောင့် စည်းလုံးညီညွတ်မှု ရရှိရန် ခက်ခဲခြင်း အသိပညာ အားနည်းခြင်း	အသိအမြင် အကြားအမြင်များ ဖွင့်ပေးရန်	ဦးဆောင်သူများ လိုအပ်
၁၃	**စိုက်ပျိုးရေး**					
	ခေတ်မီ လယ်ယာသုံးပစ္စည်းများ မရှိခြင်း	ဈေးနှုန်းမြင့်မားခြင်း	အရစ်ကျပေးဝယ်၍ ရရှိခြင်း	ထွန်စက်များဌားခများ ဈေးကြီးခြင်း	အရစ်ကျ ချပေးသော လယ်ယာသုံး ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူခြင်း	သက်ဆိုင်ရာဌာနမှ လယ်ယာသုံး ပစ္စည်းများကို ဈေးနှုန်း ချိုသာစွာ ရောင်းချပေးရန်
၁၄	**လူငယ်အဖွဲ့**					

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	စာဖတ်သည် အကျင့် အရှိခြင်း	အခြားအချိန် ဖြုန်းစရာများစွာရှိ မိုဘိုင်းဖုန်းများ ပေါများလာခြင်း အတန်းပညာ အားနည်းခြင်း	စာကြည့်တိုက်ရှိခြင်း	စာကြည့်တိုက်တွင် စာအုပ်အမျိုးအစား စုံလင်စွာ မရှိခြင်း ကျေးရွာတွင်း စာအုပ် အဌားဆိုင် မရှိခြင်း	စာဖတ်ချင်း စိတ်ရှိလာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	စာပေဟောပြောပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း စာဖတ်သူ အစုအဖွဲ့များဖွဲ့၍ တစ်ဦးတစ်အုပ်ကျ ဝယ်၍ လဲလှယ်ဖတ်ရှုပြီး ဆွေးနွေးသည့် အလေ့အထများ တည်ဆောက်ပေးခြင်း
၁၅	**အားကစား**					
	အားကစား ပစ္စည်းမရှိခြင်း ကစားကွင်းမရှိခြင်း	နည်းပြများ လိုအပ်ခြင်း အားကစားအတွက် သီးသန့် ရန်ပုံငွေ မရှိခြင်း	အားကစား ကစားသူများပြားခြင်း	ရပ်ရွာမှ အားပေးကူညီမှုမရှိခြင်း မူးယစ်ဆေးဝါးများ သုံးစွဲသူ များပြားခြင်း	နေရာကျယ်ကျယ်နှင့် တန်ဖိုးကြီး ပစ္စည်းများ မလိုအပ်သည့် အားကစားနည်း များမှ တင်၍ လူငယ်များ အားကစား မှန်မှန် လုပ်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	ပင်ပေါင်၊ ခြင်းလုံး၊ စစ်ဘုရင်၊ ဖူဆယ်၊ ကိုယ်ခံပညာစသည့် တို့ကို လူငယ်များ စုဖွဲ့ကစားနိုင်ရန် စီစဉ်ဖန်တီးပေးခြင်း
၁၆	**လမ်း၊ တံတား၊ လျှပ်စစ**					
	ကျေးရွာချင်း ဆက်လမ်းများ မကောင်းခြင်း	မိုးများခြင်း၊ ကုန်တင်ကားကြီးများ ဝင်ရောက်ခြင်း၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုမရှိခြင်း၊ မြောင်းများ ရေစီးရေလာ မကောင်းခြင်း	တရွာနှင့် တရွာ လွယ်ကူစွာ ဆက်သွယ်နိုင်ခြင်း	ရွာသူ ရွာသားများ စည်းလုံး ညီညွတ်မှု မရှိခြင်း၊ ရန်ပုံငွေမရှိခြင်း၊ ငွေကြေး ကောက်ခံရာတွင် အခက်အခဲ	အလှူငွေ ကောက်ခံခြင်း စုစုပေါင်း၍ တက်ညီလက်ညီ လုပ်အားပေးခြင်း	သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ စီမံချက်များ ချပေးရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
				များရှိခြင်း		

ကိုးကားစာရင်း

၁။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊မေ။

၂။ ၂၀၁၆ ခု စက်တင်ဘာလက တကွင်းကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှမှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊